

Gorenjski Glas

ČETRTEK, 24. JUNIJA 2021

LETO LXXIV, ŠT. 50, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Trideset let

Spomnim se, kako sem se zjutraj – dan po slovesni razglasitvi samostojnosti Slovenije – peljala v Ljubljano. V Šentvidu so bile barikade, preusmerili so nas na obvoz, mimo šentviške vojašnice sem se peljala v trenutku, ko so jo zapuščali tanki jugoslovanske armade. Vzela sem fotoaparata, skočila iz avta in skušala narediti posnetek. Tankist mi je pokazal, da ne smem fotografirati; ker nisem takoj odnehala, je vame uperil dolgo tankovsko cev, ki je bila neverjetno okretna. Po tridesetih letih se mi zdi prav neverjetno, da me takrat ni bilo strah. Prežemala nas je neka posebna energija, ki je razbila strah in nas združila v neponovljivo enotnost. Toda vse bi se lahko končalo tragično, tako kot se je marsikje na Balkanu, če ne bi imeli pogumnih politikov, ki se niso ustrašili groženj s tanki, helikopterji, letali. Vojna je bila kratka, žrtve ni bilo veliko, čeprav je bila seveda vsaka preveč. Dobili smo svojo državo in postali gospodarji na svoji zemlji, o čemer so stoletja sanjali naši predniki. Bodimo torej ponosni na našo ljubo Slovenijo in privzgojimo mladim ljubezen do domovine, da jo bodo spoštovali in varovali.

MARIJA VOLČJAK

Foto: Gorazd Kavčič

Preška šola dobila prizidek

Novi modularni prizidek k Osnovni šoli Preska bo pripomogel k začasnemu reševanju prostorske stiske. Vrednost investicije je okrog 450 tisoč evrov.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Osnovni šoli Preska v občini Medvode so pred kratkim slovesno odprli novi modularni prizidek k šoli, v katerem sta dve matični učilnici četrtega razreda in tudi garderobe. Učenci lahko neposredno iz učilnic vstopijo v atrijski vrt, ki ga uporabljajo tudi kot učilnico na prostem. Učenci vseh razredov pa so se razveselili tudi novih zunanjih površin in igral. Skupna vrednost novega objekta, ki pa pomeni le začasno reševanje prostorske stiske, je okrog 450 tisoč evrov.

Modularni prizidek k Osnovni šoli Preska je tudi uradno odprt. Trak sta prerezala četrtošolca v družbi ravnatelja Primoža Jurmana (desno) in podžupana Občine Medvode Iva Repa. / Foto: Tina Dokl

▶ 3. stran

Priloga:

Karavanke

Trideset let imamo svojo državo.

Bodimo ponosni na to in veselo praznujmo dan državnosti.

Gorenjski Glas

AKTUALNO

Gradnja vodovoda poteka po načrtih

Dela na krvavskem vodovodu so v polnem razmahu. Položenih je sedemdeset odstotkov cevovodov, gradi pa se tudi ultrafiltracijski sistem. Kako napreduje gradnja, si je ogledal tudi minister za okolje in prostor Andrej Vizjak.

3

GG+

Kaj je Slovenija dosegla in česa ni

Vitimir Gros: Lahko rečemo, da je naša domovina v tridesetih letih odrasla in da je, človeško gledano, v svojih najboljših letih. A vendar je treba narediti nekakšno bilanco doseženega in nedoseženega.

11, 12

GG+

Za povprečno plačo več dobrin

Kako smo v Sloveniji živeli pred tridesetimi leti in kako danes? Kako se je v tem obdobju gibal bruto domači proizvod, kaj se je dogajalo s cenami in inflacijo, koliko se je izboljšala kakovost življenja, koliko je še revščine ...

14

GG+

Mož, ki je razglasil samostojnost

Ob obletnici osamosvojitve Slovenije so v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici pripravili razstavo o dr. Francetu Bučarju, enem od ključnih akterjev slovenskega osamosvajanja in soavtorju slovenske ustave.

17

VREME

Prevladovalo bo sončno vreme. Zvečer je predvsem v gorskem svetu možna kašna nevihta. Vročina bo postopoma popuščala.

17/30 °C

jutri: sončno

Vzpostavljajo mobilne enote za cepljenje

Ljubljana – V državi so včeraj ob 2038 opravljenih PCR-testih potrdili petdeset novih okužb s koronavirusom, delež pozitivnih je bil 2,5-odstoten. V bolnišnicah se je zdravilo 83 covidnih bolnikov, od tega 29 v intenzivni negi. Umrl je en covidni bolnik. Štirinajstdnevna incidenca na sto tisoč prebivalcev je znašala 56. Čeprav se je prejšnji teden izteklo obdobje razglašene epidemije, nekateri ukrepi še vedno veljajo. Kako bo naprej, bo še odločila vlada, ki pa je že sprejela ukrepe za pospešitev cepljenja proti covidu-19. Napovedala je večje število mobilnih enot na različnih lokacijah (včeraj dopoldne še ni bilo informacije za Gorenjsko) ter možnost izbire cepiva ter cepljenim osebam tudi enostavno in brezplačno pridobitev potrdila o cepljenju. Ukrepi se usmerjajo v aktivnosti, ki bodo omogočile, da se zagotovi precepljenost prebivalstva, ki bo poleg zaščite posameznika postopno pomenila tudi čredno imunost, so zapisali v sporočilu za javnost. Delež cepljenih s prvim odmerkom cepiva je bil po podatkih cepimo.se včeraj 39-odstoten, delež polno cepljenih pa 29-odstoten.

Predlog novele zakona o nalezljivih boleznih

Ljubljana – Vlada je na petkovi dopisni seji sprejela predlog novele zakona o nalezljivih boleznih. Kot so zapisali v sporočilu za javnost, se bistveno oži polje proste presoje vlade pri sprejemanju morebitnih omejitvenih ukrepov, saj novela zakona med drugim na novo določa vsebino strokovne ocene, uvaja merila ter kazalnike, ki se upoštevajo tako pri njeni pripravi kot tudi v fazi odločanja vlade o sprejemu posameznih ukrepov, določa časovne in prostorske omejitve posameznih ukrepov ... V primeru najbolj intenzivnih posegov v človekove pravice in temeljne svoboščine pa predlog 39. člena novele zakona določa poseben mehanizem, po katerem lahko posamezne ukrepe v trajanju nad devetdeset dni podaljša samo državni zbor.

Nova zastava ob dnevu državnosti

Kranj – V Kranju bodo dan državnosti zaznamovali danes ob 20. uri s proslavo v Letnem gledališču Khislstein. Na ogled bo tudi razstava Gorenjskega muzeja Gorenjska vojna 1991. Vstop bo možen le z vabilom, ki velja za dve osebi, zahtevana pa je predhodna potrditev na pridreditve@visitkranj.si (do zasedbe mest). Uro pred tem bodo na Maistrovem trgu slavnostno dvignili novo zastavo Mestne občine Kranj (MOK), ki jo je s sprejetjem sprememb in dopolnitve Statuta MOK na majski seji potrdil mestni svet. Po novem je na občinsko zastavo umeščen tudi občinski grb z andeškimi orlom iz 13. stoletja.

Pri zasnovi novega doma odgovorili tudi na nove krize

Na projektne natečaje za nov dom starostnikov v Kranju je zmagala idejna rešitev podjetja Multiplan arhitekti. Dom s tremi stolpiči želijo zgraditi v dveh letih.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj so v ponedeljek odprli razstavo idejnih rešitev, prispelih na projektne natečaje Mestne občine Kranj za arhitekturno zasnovo novega doma starostnikov na Zlatem polju. Na natečaj je prispelo pet rešitev v vrednosti od 11 do 12 milijonov evrov, strokovna žirija pod vodstvom podžupana Janeza Černeteta pa je kot najboljšo ocenila rešitev podjetja Multiplan arhitekti, ki bo osnova za izdelavo projektne dokumentacije za novi dom. »Menim, da smo dobili eno najlepših in najboljših rešitev in upamo, da bo v naslednjih dveh letih ugledala luč sveta,« je povedal Černe. Nagradili so še rešitvi, ki so ju pripravili v arhitekturnem biroju Ravnikar Potokar in podjetje Aparh. Župan Matjaž Rakovec je pojasnil, da v Kranju primanjkuje več kot tristo postelj za starejše. V Domu upokojencev Kranj, kje je prostora za 214 starostnikov,

Foto: MOK

Zmagovalna arhitekturna zasnova novega doma starostnikov na Zlatem polju v Kranju

imajo kar 1100 aktualnih prošenj, na takojšen sprejem pa čaka dvesto oseb, čakalna doba pa je od dve do tri leta.

Novi dom, ki bo dislociran enota Doma upokojencev Kranj, bo imel 150 postelj. Občina bo v projekt vložila dva milijona evrov in obliki zemljišča in projektne dokumentacije. Rakovec si ob tem želi, da bi država čim prej odobrila financiranje projekta. Gradbeno

dovoljenje naj bi namreč pridobili še letos. »Čaka nas še nekaj usklajevanja in dela, smo pa prepričani, da lahko zadevo pripeljemo do konca,« je razložil Andrej Grdiša, v. d. direktorja Direktorata za starejše in deinstitucionalizacijo na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti.

Aleš Žnidaršič iz podjetja Multiplan arhitekti je pojasnil, da so pri zasnovi doma upoštevali tudi dosedanje

izkušnje z epidemijo covid-19 v domovih za starejše. »Eno naših vodil je zato bilo, kako zasnovati nov tip domov, ki bo sposoben enostavno odgovoriti na takšne situacije in bo hkrati zagotavljal visoko kakovost bivanja,« je dejal. Zmagovalna rešitev tako predvideva dom z več ločenimi enotami, predvidenih pa je tudi veliko zelenih površin. Imel tudi varovani oddelek za demence.

Prednostna naloga bo regionalizacija

Stranka Naša dežela, ki jo vodi Aleksandra Pivec, je minuli teden na gradu Strmol pripravila ustanovni zbor gorenjskega odbora stranke.

MATEJA RANT

Cerklje – Stranka Naša dežela združuje okrog 2500 članov, gorenjski odbor pa jih ta čas šteje okrog petdeset, je pojasnil generalni sekretar gorenjskega odbora Dejan Podgoršek. Koordinator deželnega odbora je postal Marko Velikanje iz Idrije, za podpredsednika pa so izvolili Rajka Perčiča. »Za prioriteto smo si zastavili regionalizacijo, saj zagovarjamo vzpostavitev regij, zato že zdaj delujemo na deželni ravni, da bi ugotovili, kaj regije potrebujejo, čeprav dežela ni enako kot regija,« je pojasnil Podgoršek. Njihov deželni odbor namreč pokriva območje od Idrije do Jesenic in Komende.

»Naš gorenjski odbor se bo v prihodnje osredotočil

Člani stranke Naša dežela so pred ustanovnim zborom gorenjskega odbora obiskali kmetijo Podjed. / Foto: Tina Dokl

Na sobotnem programsko-volilnem kongresu SDS v Ljubljani so Janezu Janši z veliko večino podelili nov mandat na čelu največje vladne stranke. Na volilnem kongresu so se v soboto v Ljubljani zbrali tudi člani stranke DeSUS. Vodenje stranke so zaupali nekdanjemu generalnemu sekretarju stranke Ljubu Jasniču.

predvsem na kmetijstvo, zato smo minuli četrtek pred ustanovnim zborom obiskali tudi kmetijo Podjed,« je razložil Podgoršek in dodal, da je problem Gorenjske, da sodi v razviti del in zato izpada iz razpisov za razvoj kmetij. »Zato se bomo v prvi vrsti lotili tega problema, pozornost bomo namenjali še skrbi za starejše, povezujemo se z obrtniki in podjetniki, zanimajo nas konkretni ukrepi za izhod iz covidne krize z vidika gospodarstva, predvsem turizma.« Kot stranka se bodo na državni ravni posvetili tudi posledicam izobraževanja na daljavo, ki je povzročilo socialno-ekonomske razlike med učenci zaradi neenakega dostopa do tehnološke opreme. Ena od njihovih prioritete bo še demografija; med drugim se zavzemajo, da bi upokojenci imeli lažji dostop do trga dela, ne da bi bila zaradi tega ogrožena njihova pokojnina. Večjo pozornost bodo namenili tudi odročnim krajem. Za zaključek je Podgoršek poudaril, da so sredinska stranka, zato jih ideološka vprašanja ne zanimajo in se z njimi ne bodo ukvarjali.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme PAVLA PRISTOV iz Radovljice

PRAZNUJEMO
30. OBLETNICO
OSAMOSVOJITVE

ČAS JE ZA SKUPNI RAZVOJ

SMC stranka
moderna
centra

SKENIRAJ IN
SOUSTVARJAJ

www.razvojnafronta.si

Slovesnost pri Lipi samostojnosti

Radovljica – Tudi letos bodo v Radovljici osrednjo občinsko slovesnost ob dnevu državnosti pripravili pri Lipi samostojnosti v Radovljici. Prireditev se bo danes, 24. junija, začela ob 18. uri. Ob tridesetletnici samostojnosti Slovenije bo slavnostni govornik Radovljičan mag. Cveto Uršič, državni sekretar na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V kulturnem sporedu bosta nastopila Pihalni orkester Lesce in Otroška folklorna skupina Voše. Če bo deževalo, bo prireditev v Linhartovi dvorani Radovljica. Po letu dni premora bodo organizirali tudi praznično Radol'ško 10ko; tokrat potekala na atletskem stadionu pri OŠ A. T. Linhart. Otroški tek se bo začel ob 16. uri. V družbi mladih tekačev bo župan Ciril Globočnik ob jubileju samostojne Slovenije pri osnovni šoli ob 17. uri zasadil lipo, ob 17.30 pa bo sledil start že devete tradicionalne praznične tekaške prireditve.

Ribiči praznovali v Bohinju

Ribiška zveza Slovenije je v soboto ob dnevu slovenskih ribičev praznovala 140-letnico sladkovodnega ribištva na slovenskem ozemlju.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Na tretjo junijsko soboto slovenski ribiči tradicionalno praznujejo svoj dan. Letos so ga izkoristili tudi za to, da so zaznamovali 140-letnico organiziranega sladkovodnega ribištva na slovenskem ozemlju in osemdeset let izdajanja glasila Ribič.

Častni pokrovitelj praznovanja, ki je bilo tokrat v Bohinjski Bistrici, je bil predsednik republike Borut Pahor, ki se je ribičem zahvalil za njihovo slavno tradicijo pri negovanju slovenstva pa tudi za njihovo pomembno poslanstvo. »Kar devetdeset odstotkov vseh slovenskih rek in jezer je v upravljanju ribiških družin. To je velika odgovornost in vi jo opravljate z veliko skrbnostjo, profesionalnostjo in predanostjo.«

Kot je za Slovensko tiskovno agencijo povedal sekretar Ribiške zveze Slovenije Igor Miličič, so na visoki jubilej ponosni, saj se že 140 let kot prostovoljci ukvarjajo z ohranjanjem narave in ribjih populacij, varstvom naravne in kulturne dediščine s področja sladkovodnega ribištva ter ohranjanjem in nadaljevanjem ribiške tradicije na Slovenskem. Pojasnil je, da se pogosto v javnosti pojavljajo negativne zgodbe, povezane s kakšnimi pogini rib ali pa v zadnjem času s težavami s

Predsednik republike Borut Pahor je na sobotni slovesnosti v Bohinjski Bistrici dr. Miroslavu Žaberlu, predsedniku Ribiške zveze Slovenije, predal zahvalo za sto štirideset let skrbi za slovenske vode.

kormorani, manj pogosto so opaženi v svoji skrbi za ohranjanje ribjega življa. Ob tem je navedel tudi nekaj zgodb o uspehu, kakršna je repopulacija soške postrvi. Kažejo se tudi prvi dobri rezultati repopulacije primorske podusti.

»Želimo si vztrajati na tej poti in ohranjati bogastvo domorodnega ribjega življa tudi za zanamce, čeprav nas čakajo veliki izzivi v smislu človekovih posegov v vodotoke in naravo, podnebni spremembi in še marsičesa drugega,« je opozoril in dodal, da so sladkovodni organizmi trenutno eni najbolj ogroženih v Evropi in svetu. Še posebno v zadnjih

desetletjih se dogajajo koreniti posegi v naravne habitate, kar je lahko katastrofalno za sposobnost specifične

Ribiška zveza Slovenije združuje okoli 12 tisoč članov v 64 ribiških družinah.

ribje vrste, da se samostojno ohrani pri življenju, je opozoril. Zato morajo pomagati z ribogojništvom in poribljavanjem voda z domorodnimi vrstami rib.

Ribiška zveza Slovenije, ki upravlja skoraj devetdeset odstotkov ribiških okolišev v

Sloveniji, v 64 ribiških družinah združuje okoli 12 tisoč ljudi. Letos se je število članov povečalo kar za okoli petsto, kar bi bila, kot ugotavlja Miličič, lahko posledica epidemije, saj so v času prisilne izolacije nekateri znova spoznali čare športnega ribolova.

Osrednje prireditve v Bohinjski Bistrici je poleg predsednika države udeležil minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Jože Podgoršek, med nastopajočimi na prireditvi pa so bili tudi znani ribiči, kot sta Vlado Kreslin in Tone Partljič, so sporočili iz Ribiške zveze Slovenije.

POHITITE S PRIJAVO!

- Delovni čas po dogovoru!
- Brezplačni obroki - izbira hrane po želji!
- Bivališče (po potrebi)!
- Sezonski dodatek!

Prosta delovna mesta v naši PE Vernberk/Wernberg (bližina Beljaka):

ČISTILKA m/ž (Reinigungskraft)

Začetek dela takoj. Mesečna plača je 1.575,00 EUR bruto. Celoletna zaposlitev. Po želji vam nudimo tudi bivališče. Brezplačni obroki - izbira hrane po želji. Delovni čas ni deljen. Delovni urnik po želji prilagodimo prometni povezavi. Do nas se lahko pripeljete tudi s sredstvi javnega prevoza.

VEČ SODELAVCEV ZA STREŽBO m/ž (Service Mitarbeiter)

Začetek dela takoj. Mesečna plača najmanj 1.575,00 EUR bruto. Sezonski dodatek približno 170,00 EUR na mesec. Po želji vam nudimo tudi bivališče. Brezplačni obroki - izbira hrane po želji.

VEČ SODELAVCEV ZA POMIVANJE POSODE m/ž (Abwäscher)

Začetek dela takoj. Mesečna plača najmanj 1.575,00 EUR bruto. Celoletna zaposlitev. Brezplačni obroki - izbira hrane po želji. Po želji vam nudimo tudi bivališče. Delovni čas ni deljen. Delovni urnik po želji prilagodimo prometni povezavi. Do nas se lahko pripeljete tudi s sredstvi javnega prevoza.

Prosimo, javite se nam v nemščini na:

**Gasthaus & Landfleischerei Fruhmann
A-9241 Wernberg / Vernberk | Triester Strasse 1
office@fruhmann.at
+43 664 204 52 27**

**VESELIMO SE SODELOVANJA Z VAMI!
www.fruhmann.at**

Hotel Pošta ni več kulturni spomenik

Občina Jesenice želi stavbo, ki je bila doslej razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena, pridobiti v svojo last, jo porušiti in na območju urediti parkirišča, površine za pešce in park.

MARJANA AHAČIČ

Jesenice – Jeseniški občinski svet je v drugi obravnavi potrdil spremembe odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini, in tako Hotelu Pošta ukinil status kulturnega spomenika. V preteklosti eden imenitnejših jeseniških hotelov je že vrsto let opuščen in razpadajoč, občina pa ga bo, kot kaže, zdaj odkupila, porušila in na njegovem mestu uredila površine za parkiranje; za nakup stavbe je v proračunu že zagotovljenih 190 tisoč evrov.

Občinski svet je na seji sprejel tudi predlog rebalansa proračuna za letošnje leto, ki v drugi obravnavi predvideva 29,2 milijona evrov odhodkov in izdatkov

ter 24,1 milijona prihodkov in prejemkov. Kot so pojasnili na občinski upravi, razlika za financiranje odhodkov v celoti predstavlja ostanek sredstev iz preteklega leta, ki gre na račun zamika izvedbe nekaterih investicij. Občina Jesenice je pridobila tudi dva nova vira financiranja obnove Ruardove graščine, in sicer 111 tisoč evrov, ki jih namenjajo za sanacijo lesne gobe in konservatorsko-restavratorska dela, ter 122 tisoč evrov za sofinanciranje notranje opreme v graščini. V okviru rebalansa zagotavljajo še 180 tisoč evrov za vzpostavitev sistema alarmiranja prebivalstva v primeru plazanja nad naseljem Koroška Bela, za kar se v proračunu povečujejo tudi prihodki sofinanciranja.

Propadajoči Hotel Pošta

V Načrt razvojnih programov pa so vključili dva nova projekta: tako je 240 tisoč evrov namenjenih za energetska sanacijo OŠ Koroška Bela ter dvesto tisoč evrov za energetska sanacijo Enote Julke Pibernik Vrta Jesenice. 110 tisoč evrov bodo z

rebalansom namenili za nakup zemljišča v naselju Kočna, na katerem je zgrajeno športno igrišče. Zaradi sprememb na prihodkovni ravni naj bi se z rebalansom z 0,9 na 0,4 milijona evrov znižala načrtovana višina zadolževanja.

Vpliv na povečan odvzem vode

Na nedavni seji občinskega sveta v Preddvoru so se v zvezi z lastništvom magistralnih vodovodov zavzeli za to, da bi lokalna skupnost dajala soglasje k povečanemu odvzemu vode.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V občinah, kjer imajo skupne vodovode, ta čas sprejemajo sklepe o ureditvi lastništva, upravljanju, obnavljanju in vzdrževanju skupne gospodarske infrastrukture za oskrbo s pitno vodo. Sporazum so obravnavali tudi na seji občinskega sveta v Preddvoru in ga potrdili. Kot je po seji povedal župan Rok Roblek, so ob členu, ki predvideva možnost povečanega odvzema vode iz skupnih vodovodnih sistemov, kot je sicer predvideno v vodnem dovoljenju, dodali, da mora k večji uporabi vode soglasje dati lokalna skupnost. V občini Preddvor je namreč veliko vodnih virov, ki po vodovodnih cevih oskrbujejo tudi več drugih občin. Ne želijo imeti monopola nad vodo, poudarja Roblek, želijo pa vsaj vpliv nad morebitnim povečanjem

odvzema. To so opredelili že v odloku leta 2014.

Na majski seji so sicer svetniki odločali o nagrajencih ob letošnjem občinskem prazniku in potrdili predlog, da veliko plaketo občine posmrtno prejme dr. Vladimir Žumer. Ob poročilu Policijske postaje Kranj so obravnavali tudi varnostne razmere v občini, ki so bile lani zadovoljive, vendar so ocenili, da je bilo manj kriminalitete in prometnih nesreč tudi zaradi epidemije. Sprejeli so povišanje cen vrtcev, razlog za sicer manjše povišanje so pretežno stroški dela. Brez večje razprave so v drugi obravnavi potrdili tudi predlog skupne občinske uprave več gorenjskih občin, ki po novem poleg medobčinskega inšpektorata in skupne revizijske službe daje občinam možnost združevanja tudi na področju drugih nalog, kar je tudi osnova za državno sofinanciranje.

Učni center v objektu srednje postaje žičnice

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Občina Tržič s partnerji v Sloveniji in iz drugih evropskih držav v skladu s potrebami celovitega razvoja območja Zelenice želi vzpostaviti Raziskovalno-učni center za plazove in Naturo 2000. Po načrtih bo center namenjen proučevanju naravnih procesov (snežnih plazov, zemeljskih plazov, skalnih podorov, hudourniških poplav, vpliva zaraščanja na zaščitene vrste, vpliva podnebnih sprememb na gorsko okolje, naravo ...), spremljanju vpliva človeka na okolje in podajanju smernic za trajnostno sobivanje v gorskih zaščitnih in zavarovanih območjih. Center bo imel lasten laboratorij za proučevanje snega in

kamnin, geološko delavnico in gorski elektro laboratorij, kjer bodo razvijali in testirali senzoriko. V centru bo predavalnica za strokovna srečanja, prostori bodo namenjeni razstavam, delavnicam za otroke, izvajanju večdnevni terenskih vaj in naravoslovnih dni, zato bo v njem možno tudi prenočiti. Center bo energetska samozadosten. Predvideni program se umešča v objekt nekdanje srednje postaje žičnice. Za te potrebe Občina Tržič načrtuje temeljito rekonstrukcijo. Občinski svetniki so na junijski seji že sprejeli sklep o lokacijski preveritvi za individualno odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev za spremembo namembnosti stavbe srednje postaje žičnice.

Povečan hrup zaradi padalskega tekmovanja

Radovljica – Na letališču Lesce bo ta konec tedna padalsko tekmovanje svetovne serije v skokih na cilj. Tekmovanje se bo odvijalo v petek in soboto med 8. in 21. uro ter v nedeljo med 8. in 16. uro, v četrtek pa bodo tekmovalci imeli uradni trening. Kot so sporočili z letališča, bosta v tem času za potrebe transporta padalcev leteli dve letali Pilatus PC-6, ki sta glasnejši od običajnih. Organizatorji tekmovanja imajo za izvedbo pridobljena vsa potrebna dovoljenja, vključno z dovoljenjem za povečano količino hrupa, stanovalce v okolici letališča pa prosijo za razumevanje in potrpežljivost.

Zahvalili so se jim s priznanji

Na slavnostni akademiji ob prazniku Občine Naklo so podelili priznanja letošnjim občinskim nagrajencem, naši Sloveniji pa zaželeli vse najboljše za trideseti rojstni dan.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – V dvorani OŠ Naklo je bil torkov večer posvečen praznovanju praznika Občine Naklo, podelitvi občinskih priznanj in tridesetletnici samostojne Slovenije. Zlato plaketo Občine Naklo je prejel Hotel Marinšek za uspešno ohranjanje 75-letne družinske tradicije na področju gostinstva in turizma ter širjenje prepoznavnosti občine Naklo. Priznanja sta se razveselila oče in sin Marjan in Janez Marinšek. Srebrno plaketo Občine Naklo so podelili Dragici Perne za predano 25-letno delo na področju kulture in ohranjanja kulturne dediščine. V Kulturnem društvu Tabor Podbrezje deluje že več kot 25 let, zadnja leta ga je z veliko predanostjo tudi vodila. Bronasto plaketo Občine Naklo je prejel Branko Bandelj, podjetnik in umetnik, za uspešno delovanje na področju kulture in humanitarnosti ter promocijo občine Naklo. Predanost je izkazal tudi z botrstvom pri ustanovitvi dobredelnih ustanov Rotary klub Tržič Naklo in podmladka Rotaract. Bronasto plaketo Občine Naklo so podelili Katji

Župan Ivan Meglič s prejemniki letošnjih občinskih priznanj / Foto: Tina Dokl

Rozman za dolgoletno aktivno delo na kulturno-umetniškem področju. Srčna ljubiteljica zborovskega petja je sodelovala tudi pri ustanavljanju Ženskega pevskega zbora Dupljanke. Bronasto plaketo Občine Naklo je prejel tudi Peter Hkavc za uspešno vsestransko aktivno delovanje v društvih, še posebej v Društvu upokojencev Naklo, in v organih Občine Naklo. Priznanje Občine Naklo so podelili Kulturno-umetniškemu društvu LIK Naklo, ki je z intenzivnim delovanjem v samo petih letih opazno razgibalo kulturni utrip v Naklem. Priznanje

je prevzela predsednica društva Alojzija Murn.

Slavnostni govornik župan Občine Naklo Ivan Meglič je poudaril, da občinski nagrajenci s svojim delovanjem pomagajo k večji prepoznavnosti občine in pripisujejo k prijetnejšemu bivanju občanov. Povzel je tudi aktualne občinske projekte in omenil razmere epidemije covid-19, ki je zarezala v vse pore našega življenja in bivanja. Ob tridesetletnici Slovenije je župan spomnil na prelomne trenutke iz zgodovine naše države, na čas, ko smo uresničili svoje sanje. Ko so na

naše ulice zapeljali tanki, se je zgodil upor. »Uprli smo se vsi, skupaj in enotni. Zmagali smo. Začeli smo graditi državo in dobro nam je šlo,« je poudaril. A smo se pod svojo sveto goro Triglavom začeli pripraviti. Župan Meglič poziva, naj se ozremo še enkrat nazaj in končno ugotovimo, da bomo uspešni le, če bomo enotni in povezani.

Akademije se je udeležil tudi župan pobratene poljske občine Naklo nad Notecia Slawomir Napiera z delegacijo, čestital je za državni in občinski praznik in županu Megliču izročil spominsko listino prijateljstva.

Slovesni pohod in blagoslov obnovljene kapelice

Medvode – Jutri, 25. junija, bo na Bonovcu v Medvodah slovesni pohod v počastitev dneva državnosti. Začel se bo ob 19. uri na začetku Aleje Slovenija na Seničici. Zaključek bo pri kapelici Marije Pomočnice kristjanov (Hafnerjevi kapelici). Tam bodo potekale tudi slovesna akademija in blagoslovitev v lanskem letu obnovljene kapelice, nato pa še sveta maša za domovino.

Nova varovalna podlaga fitnesa na prostem

Križe – V Športnem parku OŠ Križe je Občina Tržič investirala v izdelavo ustrezne varovalne podlage fitnesa na prostem, ki ustreza pogojem šolskih športnih igrišč, namenjenim osnovnošolski mladini. Investicijo v višini nekaj več kot 16 tisoč evrov je občina pokrila iz sredstev proračuna, namenjenih za vzdrževanje športnih objektov in naprav.

Sodelujte v nagradni igri Zavarovalnice Triglav

V času od 1. 6. do 30. 6. 2021 sodelujte v nagradni igri predstavništva Škofje Loke, kjer bomo izžrebali

- 10 bonov (40 EUR)
- 20 praktičnih nagrad.

triglav.si

Nagradno vprašanje

Predstavništvo Škofja Loka se na novi lokaciji, na Kidričevi c. 51c (na Trati), nahaja (obkrožite):

A) 1 leto B) 3 leta C) 5 let

Izpolnjen kupon za sodelovanje v nagradni igri oddajte na predstavništvu Škofja Loka ali ga pošljite na naslov Zavarovalnica Triglav, Kidričeva c. 51c, 4220 Škofja Loka. Žrebanje nagrajencev bo 8. 7. 2021. Izžrebani nagrajenci bodo obvestilo o nagradi prejeli po pošti oz. po telefonu ali e-pošti.

IME IN PRIIMEK	E-NASLOV	TELEFONSKA ŠTEVILKA
NASLOV	PODPIS	

Zavarovalnica Triglav, d.d. OE Kranj bo osebne podatke varovala v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

triglav

Za boljše bivanje ob brniškem letališču

V iskanju rešitve glede hrupa, ki moti prebivalce, trenutno na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje izvajajo Raziskavo počutja v lokalnem okolju v občinah ob letališču.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Znano je, da hrup letal, predvsem v bližini letališč, negativno vpliva na kakovost življenja, zdravje in počutje ljudi. Tudi zato je Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) v sklopu mednarodnega projekta ANIMA (Aviation Noise Impact Management through Novel Approaches oziroma Obvladovanje vpliva letalskega hrupa z novimi pristopi) posvetil večjo pozornost dejavnosti Letališča Ljubljana in prebivalcem, ki živijo v okoliških občinah.

V okviru projekta ANIMA je NIJZ v sodelovanju z Mestno občino Kranj decembra 2019 izvedel delavnico Transparentno upravljanje s hrupom in sodelovanje skupnosti prebivalcev na območju ljubljanskega letališča. Glavna ugotovitev delavnice je bila, da sta za obvladovanje hrupa ključna preprečevanje in proaktivnost. Če zakonodaja, ki bi zagotavljala ustrezno stopnjo zaščite, še ni na voljo, je treba na nacionalni,

Domačini v okolici brniškega letališča in tudi v Kranju večkrat opozarjajo na hrup letal, ki je za nekatere tudi moteč. / Foto: Gorazd Kavčič

regionalni in občinski ravni vseeno sprejeti pobude za povečanje kakovosti življenja. Poleg izboljšanja kakovosti bivanja v bližini letališč je treba upoštevati tudi razvoj letališč in njihovo konkurenčnost v evropskem prostoru.

Tako je NIJZ prejšnji mesec, prav tako v sodelovanju z Mestno občino Kranj, organiziral delavnico v ožjem krogu z namenom, da se dogovorijo o možnem sodelovanju v okviru Forum za dialog letališča. V iskanju rešitve glede hrupa,

ki moti prebivalce, trenutno na NIJZ izvajajo še Raziskavo počutja v lokalnem okolju v občinah ob letališču. Vabila so poslali 650 naključnim prebivalcem občin Cerklje na Gorenjskem, Domžale, Komenda, Kranj, Mengeš, Šenčur in Vodice. K sodelovanju pri raziskavi vabijo tudi druge krajanje, da izrazijo svoje mnenje.

Pri študiji lahko sodeluje vsak, ki je starejši od 18 let in ima telefon, ki omogoča sodelovanje. Vsa navodila za interesirani najdete na spletni strani NIJZ.

Brezskrbno na kopanje

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – »Vzorci kopalnih voda v občini Škofja Loka na začetku letošnje kopalne sezone so skladni s priporočili o varnosti kopanja na naravnih kopalniških oziroma kopalnih območjih,«

sporočajo s škofjeloške občine in dodajajo, da Občina Škofja Loka vsako leto naroči strokovno analizo vzorcev površinskih kopalnih voda na standardnih oziroma referenčnih lokacijah. Tudi letos je ta mesec strokovno analizo izvajal Nacionalni

laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za mikrobiološke analize živil, vod in drugih vzorcev okolij Kranj, na treh lokacijah: Selška Sora – Podlubnik ter Poljanska Sora – Visoko in kopalnišče Puštal. Ocenjevali so mikrobiološke parametre in za vse tri odvzete vzorce in ugotovili, da je voda primer- na za kopanje.

Potrebna bo dolgoročna rešitev

Nekdanji kamnolom lehnjaka je danes ena izmed znamenitosti Spodnjega Jezerskega. Nahajališče lehnjaka se razprostira na štirih hektarih v dolini Komatevre in je zlahka dostopno, saj leži neposredno ob cesti. Ta zaradi plazu oziroma skalnega podora ostaja zaprta. Sanacija je v teku.

ALENKA BRUN

Sp. Jezersko – Konec letošnjega maja, ob koncu zadnjega deževnega obdobja, se je v bližini zaselka Bajte na Spodnjem Jezerskem zgodila naravna nesreča: prišlo je do kar precej obsežnega skalnega podora, kar onemogoča dostop do doline Komatevre. Cesto so pristojni takoj zaprli, sanacija se je začela nemudoma.

Na zadnji seji občinskega sveta na Jezerskem je o težavi in sanaciji spregovoril tudi podžupan Jezerskega Iztok Tonejec. Takoj so angažirali geomehanika, ki je ocenil, da je treba cesto zapreti. Na vrhu brežine je namreč še čakal material, ki bi prejal ali slej spolzel v dolino. Edini način, da so ga varno spravili v dolino, je bilo miniranje. Podžupan Tonejec je poudaril, da so bile razmere izjemno zahtevne. »Preden smo se lotili čiščenja ceste, je bilo najprej treba spraviti kar nekaj zagozdenih skal v dolino. Potem so alpinisti, jezerski gorski reševalci, brežino čistili še ročno. Sedaj pa je steklo tudi že čiščenje ceste.« K reševanju problematike je Občina Jezersko pritegnila tudi upravljavce kamnoloma podjetje Marmor Hotavlje. »Zanje je ta material aktualen, nekaj je uporabnega, nekaj ne, tako da smo se sporazumeli, da mi prevzamemo stroške miniranja in čiščenja brežine, oni pa prevzamejo stroške čiščenja ceste.« Opozoril je še, da gre za kratkotrajno rešitev,

Dostop do doline Komatevre je zaprt plaz oziroma skalni podor. / Foto: Občina Jezersko

glede na videno na terenu pa bo nujna dolgoročna rešitev, kar seveda pomeni, da bo treba začeti razmišljati tudi o tem, kako bodo pridobili denar za sanacijo, ki zagotovo ne bo poceni.

Tonejec upa, da bodo brežino trenutno zaščitili in cesto čim prej očistili do te mere, da bo prevoznost relativno varna in bo dolina Komatevre lahko spet normalno zaživila, saj jo je podor praktično odrezal od sveta. »Na kmetiji Robnik namreč

živita dva domačina, gospodarska dejavnost stoji.« Trenutno je možnost dostopa le z intervencijskimi vozili čez Smrečje, izvemo. Kasneje se je izkazalo tudi, da je materiala za odvoz precej več, kot so domnevali na začetku.

Župan Jezerskega Andrej Karničar pa je dodal še, da so se v Marmorju Hotavlje odzvali takoj in tudi vsi drugi deležniki so bili pri reševanju težave pripravljeni sodelovati.

V Kranju spet pridobili evropska sredstva

SIMON ŠUBIC

Kranj – Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je ta teden odobrila evropska sredstva za projekt Dnevno varstvo starejših – Planina. Milijon evrov vreden projekt Mestne občine Kranj (MOK) bo EU sofinancirala z 280 tisoč evri iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Država bo dodala 70 tisoč evrov,

650 tisoč evrov pa bo prispevala MOK.

V okviru projekta bodo obstoječi trgovski objekt na Planini 1, ki ga je občina odkupila junija 2020, preuredili v center za dnevno varstvo starostnikov. Prostora bo za trideset starostnikov, program pa bo izvajal Dom upokojenecv Kranj. »Povpraševanje po dnevnem varstvu je veliko, prav tako po prostorih v

domovih za starejše,« je razložil kranjski župan Matjaž Rakovec.

Gradbeno dovoljenje je že pridobljeno, tako da se bo obnova začela predvidoma jeseni, investicijo pa naj bi končali do poletja 2022. Od prvotne stavbe bo ostala samo osnovna konstrukcija, ki jo bodo temeljito obnovili, zamenjali bodo tudi streho in stavbno pohištvo.

čas za Jagode

pridite in naberite Miklove sladke jagode

KJE? Hart / Ločilo pod Korenskimi sedlom

MIKL'S ERDBEERERECK!

Družina Mikl vlg. Gams, Hart 4, A-9587 Riegersdorf
www.dergams.at +43 676 83 555 632

Odprto vsak dan od 8. do 19. ure, do začetka julija

na vsakih 10 kg vam 1 kg podarimo

Spletni nakupi kmalu dražji

S prvim julijem bo v veljavo stopila nova evropska direktiva, po kateri bo za vse spletne nakupe iz tretjih držav obvezno plačilo davka na dodano vrednost.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Po zdaj veljavni zakonodaji so pošiljke z blagom v vrednosti do vključno 22 evrov ob uvozu oproščene vseh dajatev, za pošiljke od 22 do vključno 150 evrov pa se obračuna samo DDV, carina pa ne. To pa bo spremenila nova evropska direktiva, ki v veljavo stopa 1. julija. Od prihodnjega četrтка dalje bo tako vse blago iz tretjih držav predmet obračuna uvoznega DDV, pošiljke v vrednosti do 150 evrov bodo še vedno oproščene plačila carine, ne glede na vrednost blaga pa bo treba ob uvozu opraviti carinske formalnosti.

Zakonodaja, ki je bila sprejeta že pred štirimi leti, bo tako zaščitila evropske spletne trgovce, ki so se v primerjavi z nekaterimi iz tretjih držav, predvsem Kitajsko konkurenco, znašli v neenakopravnem položaju, še posebno ob priljubljenih spletnih platformah,

Pošiljka v vrednosti 15 evrov bo s carinskimi dajatvami in obračunanim davkom na dodano vrednost dražja za 5,80 evra.

kot sta denimo AliExpress ali eBay. Po nekaterih ocenah naj bi Evropska unija zaradi poceni spletnega nakupovanja iz tretjih držav izgubila sedem milijard evrov javnih prihodkov letno zaradi oprostitve plačila davka za blago, cenejšje od 22 evrov. Pri tem

Spletni nakupi iz tretjih držav bodo kmalu dražji. / Foto: Gorazd Kavčič

pa oprostitev plačila davka ne velja za blago, kupljeno znotraj EU, kar je položaj evropskih trgovcev še dodatno poslabšalo.

V skladu z novo direktivo bodo lahko spletni trgovci že ob prodaji obračunali DDV in ga odvedli naslovnim državam, obračunan pa bo po stopnji, ki velja v državi kupca. Če pa prodajalci te možnosti ne bodo uporabili, bo davek kupcu zaračunal in državi odvedel carinski deklarant, to je poštni operater, kurirski servis ali carinski zastopnik.

Novi direktivi se prilagaja tudi Pošta Slovenije, ki bo kot carinski deklarant s pomočjo posodobljenega portala Uvoz uporabnikom omogočila spletno plačilo obračunanega davka in carinskih dajatev. Kot pojasnjujejo na Pošti, bo prejemnik pošiljke o uporabi portala Uvoz obveščen, še preden bo ta prispela v Slovenijo, če bo pošiljatelj zagotovil ustrezne podatke,

v nasprotnem primeru pa ob prispetju v državo. V obvestilu bo prejel kodo za prijavo v portal, ki mu bo poslana v elektronski obliki na telefon oz. elektronski naslov. Če Pošta teh podatkov ne bo imela, jih bo poslala na domači naslov. Kot še dodajajo na Pošti, v primeru, da naslovnik ustreznih postopkov ne bo izvedel, postopek carinske deklaracije ne bo izveden in tudi pošiljka ne bo izročena, Pošta pa jo bo po 15 dneh vrnila pošiljatelju.

Uporabniki, ki spleta niso večši, bodo še vedno lahko opravili ustrezne postopke, znesek davka in carinskih dajatev pa bodo lahko poravnali ob vročitvi pošiljke.

Kakšni bodo stroški?

Cena uvoznega carinskega postopka bo za pošiljke v vrednosti do 22 evrov enaka kot za tiste v vrednosti do 150 evrov, če bo uporabnik izbral možnost neposrednega

carinskega zastopanja, ki je, kot pravijo na Pošti Slovenije, zanj najugodnejše. Uporabnik mora v tem primeru s spletnim obrazcem sam dopolniti potrebne podatke o blagu, Pošta pa nato vloži uvozno deklaracijo. Cena takšnega postopka bo torej 2,50 evra za vse pošiljke do 150 evrov, k čemur je treba dodati še DDV, ki se obračuna glede na vrednost blaga. V primeru pošiljke v vrednosti 15 evrov bodo stroški za uporabnika znašali 5,80 evra, za pošiljko v vrednosti 150 evrov pa skupaj z davkom 35,50 evra (doslej so znašali 46 evrov).

Pošta trenutno letno izvede okoli sto tisoč carinskih postopkov za blago v vrednosti do 150 evrov, po spremembi zakonodaje pa pričakujejo, da se bo število povečalo za okoli tridesetkrat, zaradi česar so izvedli več investicij v informatizacijo in digitalizacijo postopkov in povečali prostore za obdelavo prispelih pošiljk.

Inženirska iskra tudi v Kranj

Iniciativa Inženirke in inženirji bomo! je včeraj podelila priznanja inženirska iskra. Za Inženirski izziv sta jo prejeli tudi Skupina Iskratel in Strokovna tehniška gimnazija Kranj.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Priznanja inženirska iskra so organizatorji letos podeljevali drugič. V iniciativi Inženirke in inženirji bomo!, ki povezuje že več kot sedemdeset slovenskih organizacij in institucij, želijo z njo izkazati priznanje prebojnim, izvirnim praksam, projektom, dogodkom ali osebam, ki so v minulem šolskem letu pomembno prispevali k razvoju, veljavi in navdušenju za inženirski poklic in inovativnost v družbi.

Poleg dijakov z Gimnazije Novo mesto in učiteljice Mojce Milone s solkanske osnovne šole je naziv prejela tudi Skupina Iskratel v sodelovanju s Strokovno tehniško gimnazijo Kranj za projekt Inženirski izziv. Iskratel je namreč leta 2019 organiziral Dan inovativnosti, leto kasneje teden, letos pa kar Mesec inovativnosti. V uvodni dogodek Inženirski izziv so vključili dijake Strokovne tehniške gimnazije Kranj. Tekmovalnim skupinam so zastavili tri realne probleme, s katerimi se soočajo inženirji pri delu, in jih v reševanju dali ekipam dijakov različnih letnikov pod mentorstvom Iskratelovih inženirjev. Čeprav so na koncu dobili zmagovalno ekipo, sta se tudi drugi dve rešitvi začeli razvijati naprej, projekt pa je naletel na izjemno pozitiven odziv tako med dijaki kot med Iskratelovimi inženirji. »Spoznanje, da so

dijaki sposobni razmišljanja izven običajnih okvirov in da imamo veliko vedoželjnih ter sposobnih dijakov, je neprecenljivo,« so zapisali organizatorji v obrazložitvi nagrade in dodali: »Recept kranjskega Iskratela in Strokovne tehniške gimnazije Kranj je znan. Vendar nas je splošno navdušenje udeleženi prevzelo in opozorilo, da je še prostor za širitev razvojnega lijaka v naši družbi. Tehnične šole imamo še v marsikaterem kraju. Podjetij, ki so zavezana razvoju, tudi. Inovativnost dijakov in podjetij se tesno povezuje.

Inženirski izziv je nagrado dobil zaradi navdušujoče izkušnje udeležencev in možnosti prenosa ideje v različna okolja.

Zaradi navdušujoče izkušnje udeleženi in možnosti prenosa ideje v različna okolja v Sloveniji letošnja inženirska iskra podeljujemo dogodku Inženirski izziv.«

Poleg inženirskih isker so na včerajšnjem dogodku podelili tudi tri častne omembe. Prejela jo je tudi nekdanja evropska komisarka Violeta Bulc, ki je povezala iniciative, ki si prizadevajo za dvig deleža deklet na tehniških in inženirskih študijih.

Zbrane pa je poleg predsednika iniciative Miha Babiča nagovoril tudi glavni tajnik Inženirske akademije Slovenije dr. Stanislav Pejovnik.

Prvi slovenski operater za digitalizacijo industrije

Pred kranjskim Iskratelom se je predstavilo njihovo avgusta lani ustanovljeno hčerinsko podjetje BeelN, ki je prvi slovenski operater za digitalizacijo industrij.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Podjetje BeeIn kot prvi operater za digitalizacijo industrij je januarja letos na javni dražbi Agencije za komunikacijska omrežja in storitve v Republiki Sloveniji pridobil licenco za radijske frekvence za zagotavljanje poslovno-kritičnih komunikacij med napravami (M2M) prek namenskih omrežij v 700 MHz radiofrekvenčnem pasu. Ciljno so usmerjeni v pospeševanje digitalizacije slovenske industrije, predvsem na področju energetike, logistike in

pametnih tovarn. Frekvenčni pas, ki so ga pridobili, ni namenjen klasični uporabi, ki jo poznamo pri mobilnih omrežjih, ki ne omogočajo velikih hitrosti prenosa podatkov. Pri komunikaciji M2M, ki je v veliki meri del ustvarjanja interneta stvari (IoT), je namreč pomembna zanesljivost delovanja. Primer uporabe tovrstnega omrežja so številni za elektriko in plin, kjer je med drugim omogočeno daljinsko odčitavanje in spremljanje porabe v dejanskem času.

»Kot operater ne prodajamo SIM-kartic, temveč

ponujamo digitalne rešitve za tri omenjene industrijske vertikale. V Sloveniji smo postavili prve pilotne primere, že v prihodnjem mesecu bomo svojo dejavnost širili na Hrvaško, kjer bomo prvi slovenski operater, ki se bo na njihovem ozemlju potegoval za frekvence. Usmeriti se želimo v digitalizacijo hrvaškega ladjedelstva,« je pojasnil generalni direktor podjetja BeeIn Damir Opsenica in dodal, da njihovo ime in logotip čebele odražata povezavo med harmonijo v naravi in visoko tehnologijo. »Naša vizija

Ogled prostorov podjetja BeelN – prvega slovenskega operaterja za digitalizacijo industrij / Foto: Klavdija Žitnik

je digitalizacija industrije na klik, kar se moda trenutno sliši nemogoče, a verjamem, da Slovenija skupaj z našim podjetjem lahko dobi nekaj novega pri digitalni transformaciji,« je še dodal Opsenica.

Na dogodku so študenti Fakultete za elektrotehniko Jan Bevk, Tadej Boncelj in Klemen Cankar predstavili še projekt Uporaba IoT v čebelarstvu – Bee monitor. Rešitev obsega mobilno aplikacijo in elektronsko vezje, ki je namenjeno v čebelnjak in z obveščanjem čebelarja pomaga pri nadzoru dogajanja v njem.

Ustavili več kot sto petdeset vinjenih

Predstavljamo rezultate maratonskega nadzora nad psihofizičnim stanjem voznikov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovenski policisti so v okviru prvega dela nacionalne preventivne akcije za preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola in drog minuli konec tedna izvedli tudi maraton nadzora nad psihofizičnim stanjem voznikov. Nadzor je potekal od sobote od 18. ure do 6. ure v nedeljo po metodologiji Promil, kar pomeni, da so policijske patrulje kontrolirale vsakega voznika, ki se je pripeljal mimo njih. V tem času so policisti odredili 2856 preizkusov alkoholiziranosti, od tega gorenjski 168. In kakšni so bili rezultati?

Na Policijski upravi Kranj so razložili, da so gorenjski policisti poostren nadzor izvedli med 18. uro v soboto in 2. uro v nedeljo. V nadzoru je sodelovalo šest patrulj, ki so ustavile 179 vozil. Opravljanih je bilo 168 preizkusov

alkoholiziranosti, ki so pri osmih voznikih pokazali, da so vozili v vinjenem stanju. Petim voznikom je indikator pokazal rezultat do 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, trem pa nad to vrednostjo. Med zadnjimi sta bila tudi dva kolesarja, od katerih se je eden tudi lažje poškodoval v prometni nesreči.

V celotni Sloveniji pa je bilo odrejenih 2.857 preizkusov alkoholiziranosti, pri tem pa so policisti odkrili 153 alkoholiziranih voznikov. V 101 primeru je rezultat preizkusa pokazal do 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, pri 52 voznikih pa še več; 45 voznikom so začasno odvzeli vozniško dovoljenje in zadeve predali v nadaljnje odločanje pristojnim sodiščem (gre za kršitve, za katere je zagroženih 18 kazenskih točk), za 24 ur pa je brez vozniškega dovoljenja ostalo 87 voznikov.

Gorenjski policisti so odredili 168 preizkusov alkoholiziranosti. Slika je simbolična. / Foto: Tina Dokl

Voznik zaspal za volanom

Bled – Blejski policisti so v torek popoldan obravnavali nesrečo voznika, ki je zaspal za volanom in zapeljal na nasprotno smerno vozišče, kjer je trčil v nasproti vozeče vozilo. V nesreči je nastala samo materialna škoda, je sporočila policija, ki opozarja, da proti zaspanosti pomaga samo počitek. V hudi poletni vročini se utrujenost še hitreje pojavi. »Med daljšo vožnjo si večkrat vzemite čas za odmor, se sprehodite in zaužijete dovolj tekočine. Pomembna je tudi pravilna nastavitve klimatske naprave, kjer nastavljena temperatura ne sme preveč odstopati od dejanske,« svetujejo gorenjski policisti.

Poškodba pri popravilu motorja

Kranj – Gorenjski policisti so v torek obravnavali nastanek poškodb pri moškem, ki si je pri popravilu motornega kolesa huje poškodoval roko. V zobnik mu je v času delovanja motorja potegnili blago in prste. Tuja krivda je izključena.

Električni udar

Radovljica – Radovljiški policisti so predvčerajšnjim obravnavali poškodbe moškega zaradi električnega udara, je sporočila Policijska uprava Kranj. Do nesreče je prišlo pri delu z elektroinštalacijami. Po podatkih policije se je moški lažje poškodoval.

Zlomljeno krilo okrepilo medresorsko sodelovanje

Na poligonu Fraportove letalske akademije na Brniku so minuli torek predstavili potek vaje kriznega odzivanja v primeru letalske nesreče Zlomljeno krilo 2021, s katero so preverili usposobljenost in okrepili sodelovanje med različnimi službami, ki so vključene pri reševanju in preiskavi letalskih nesreč.

MAŠA LIKOSAR

Zgornji Brnik – Scenarij vaje je predvideval trk vojaškega transportnega letala in šolskega letala PC-9M, ki se je zgodil na nizki višini. Po trčenju je izbruhnil požar in stekla je reševalna akcija. Na vaji so bili predstavljeni postopki gašenja letala, zavarovanja kraja nesreče in dokazov. Sledila je identifikacija morebitnih nevarnih snovi in predmetov ter njihova nevtralizacija, postopki identificiranja žrtev ter drugi postopki, potrebni za nemoteno preiskavo letalske nesreče. »Petnajsta vaja kriznega odzivanja v primeru kompleksnejših letalskih nesreč je plod dolgoletnega sodelovanja med različnimi resorji. Posebnost letošnje je razširitev znanja in vedenja tudi na tiste, ki se prvi odzovejo v primeru letalske nesreče, torej na reševalce in gasilce,« je dejal polkovnik Mihael Klavžar in povedal še, da je vaja nastala na osnovi tragičnih izkušenj, ki jih je slovensko vojaško letalstvo doživelo leta 2004, ko se je smrtno ponesrečil major Svetina, namestnik tedanjega poveljnika 15. letalske brigade. V njegov spomin se kot učno sredstvo uporablja jo razbitine letala, s katerim se je ponesrečil.

Namen vaje je usposabljanje novih članov in stalnih strokovnih sodelavcev stalne komisije ter vzdrževanje potrebne usposobljenosti preiskovalcev in drugih sodelujočih. Vajo so tako v sodelovanju s Fraportom Slovenija organizirali Stalna komisija za preiskovanje

Na vaji so bili med drugim predstavljeni postopki identifikacije morebitnih nevarnih snovi in predmetov ter njihove nevtralizacije in postopki identificiranja žrtev. / Foto: Primož Pičulin

Po trku vojaškega transportnega letala in šolskega letala PC-9M je izbruhnil požar.

letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov ministrstva za obrambo ter Nacionalni forenzični laboratorij ministrstva za notranje zadeve. Sodelovali so pripadniki Slovenske vojske,

kriminalistične policije, kranjskih poklicnih gasilcev in Civilne zaščite. »Pri širjenju znanja enotam prvih posredovalcev je Fraportova letalska akademija dodana vrednost,« je poudaril inštruktor Letalske akademije in vodja intervencije Fraporta Slovenija Milan Dubravac in pojasnil, da je pogostost izrednih dogodkov na letališčih statistično majhna. »Riziko, ogroženost ter posledice ob tovrstnih nesrečah pa so lahko katastrofalni, tako glede žrtev kot tudi z ekonomskega vidika,« je še dodal.

Vajo si je ogledal minister za obrambo Matej Tonin, ki je ocenil, da je bila vaja učilnica na prostem za medresorsko sodelovanje različnih organov za preiskovanje letalskih nesreč v Republiki Sloveniji. »Vaja Zlomljeno krilo povečuje našo

pripravljenost in usposobljenost zato, da preiskovanje letalskih nesreč teče čim bolj profesionalno. Pomembne so vse podrobnosti, da ne pride do napačnih zaključkov,« je dejal minister.

V vajo Zlomljeno krilo, ki se je udeležujejo tudi civilne institucije in predstavniki letalske industrije, so že pred desetimi leti začeli vključevati brezpilotne letalnike. S tem razlogom vaja velja za inkubator uporabe novih tehnologij, procesov, taktike in strategije delovanja in upravljanja v kriznih razmerah. V zadnjih letih je vaja prerasla strokovne okvire preiskovalcev letalskih nesreč in postala vaja kriznega odzivanja s poudarkom na ustreznem upravljanju in obvladovanju tveganj v primerih kompleksnejših kriznih situacij.

Posebnost letošnje vaje je bila razširitev znanja na reševalce in gasilce. / Foto: Primož Pičulin

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Kaj je Slovenija dosegla v tridesetih letih in česa ni

Gorenjski glas je želel pridobiti od mene za slavnostno številko časopisa ob tridesetletnici naše domovine Slovenije zapis, kaj je Slovenija dosegla v tridesetih letih in česa ni. Naloga ni lahka, zato se bom omejil le na bistvene dosežke in glavne opustitve dosežkov, ki bi jih lahko, nekatere celo morala doseči.

VITOMIR GROS

Trideset let za državo je in ni dolga doba. Primerjati moramo naši pretekli domovini. Kraljevina Jugoslavija je trajala približno 23 let z obema državama SHS vred, komunistična Jugoslavija pa 46 let, če zanemarimo kratkotrajne medvojnne nacifašistične okupacijske tvorbe na naših tleh (Mussolinijeva Italija, Hitlerjeva Nemčija, Horthyjeva Madžarska in Paveličeva NDH) in italijansko okupacijo slovenskega ozemlja med obema vojnoma.

Glede na dosežena leta torej lahko rečemo, da je naša domovina odrasla in da je, človeško gledano, v svojih najboljših letih. A vendar je treba narediti nekakšno bilanco doseženega in nedoseženega.

Slovenija je dosegla svojo popolno samostojnost, brez kakršnekoli odvisnosti od kogarkoli. Pravzaprav je postala samostojna država že s sprejemom Deklaracije o suverenosti Republike Slovenije 2. julija 1990 na predlog Demosove Liberalne stranke. Neverjeten je bil popoln uspeh Slovencev na plebiscitu. Vse to je fantastičen uspeh, če pomislimo, da je od precej tisoč narodov od tedaj uspelo ustanoviti svoje države manj kot

dvestotim! Svobode in samostojnosti nam ne more vzeti nihče več.

Uspeh je tudi, da ji je svojo popolno samostojnost uspelo doseči po poti razdružitve, ki je mednarodno priznan način delitve države, in ne po poti odcepitve, ki je mednarodna skupnost praviloma ne priznava. Tedaj so mnogi, predvsem komunistično usmerjeni politiki, zagovarjali odcepitve, ki je bila usodna za Kraljevino Katango v Kongu. Mnogi še danes govorijo o odcepitvi, kljub opozorilom, da nam taka zatiranje lahko škodijo. Namerno?

Samostojnost po poti razdružitve smo lahko dosegli tudi zato, ker slovenska državnost obstaja že od nekdaj, od Norika, plemenske zveze kralja Sama, Karantanije, Vojnomirove Carniole (Kranjske), Pribinove in Kocljeve Panonije, vojvodin Kranjske, Koroške in Štajerske in grofije Goriške (iz katerih je Avstrija črpala svojo državnost in ki so bile državotvorne kronovinske dežele Avstro-Ogrskega cesarstva), dedne nasledstvene pogodbe med Celjskimi grofi in Habsburžani, Države Slovencev, Hrvatov in Srbov (ki je nastala leta 1918 po odvezi cesarja Karla svojim narodom), Države Srbov, Hrvatov in Slovencev

Foto: Tina Dokl

(ki je nastala z združitvijo prvotne SHS s kraljevino Srbijo), Kraljevine Jugoslavije in povojnih DFJ, FNRJ in SFRJ. V vseh teh državnih tvorbah je bil slovenski narod konstitutivni del, kar vse je svetovni javnosti bolj znano kot domači, slovenski. Sploh pa ne smemo pozabiti, da tvori del ustave ZDA prav izrek ustoličevanja slovenskih vojvod na Gosposvetskem polju

na Koroškem, ki je do leta 1414 potekal v slovenskem jeziku. In da smo bili Slovenci zadnji branik Evrope pred turškimi vpadi, v bitki pri Sisku so namreč kranjski arkebuzirji Adama Ravbarja in kranjska vojska Andreja Turjaškega dokončno razbili turške sanje po osvojitvi Evrope!

Kljub nasprotovanju mnogih nam je uspelo obožiti slovensko vojsko in

učinkovito zmagati v kratki vojni, ki pa je trajala bistveno dlje, kot mislijo mnogi. Vojna se namreč ni začela šele z odkritim napadom po razglasitvi samostojnosti, temveč mnogo prej, z roparskim zasegom dobršnega dela orožja Teritorialne obrambe, tedaj slovenske vojske, končala pa z odhodom tujega vojaka. Tudi to je bil slovenski uspeh, ko so slovenski župani prisilili

predsednika Kučana, da je, sicer nerad, uradno nastopil zoper oddajo preostanka slovenskega orožja jugoslovanski armadi.

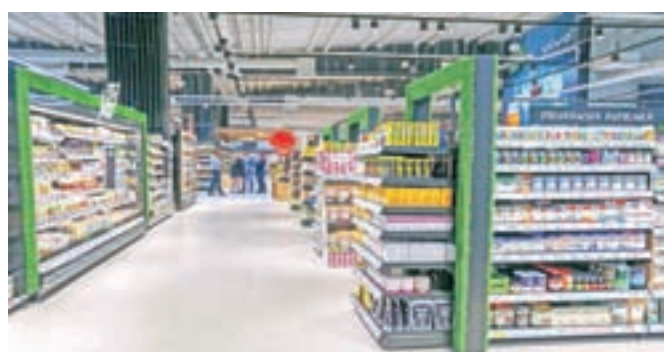
Vsekakor pa je najpomembnejši uspeh Slovenije, da ji je uspelo konsolidirati gospodarstvo, ki se je v precejšnji meri še pred osamosvojitvijo odtrgalo od razpadlega jugoslovanskega trga in se pravočasno navezalo na zunanje trge. To je po osamosvojitvi omogočilo domovini zadovoljive finančne vire, da je mogla vzdržati pritiske, tuje in domače. Tega na srečo ni mogla preprečiti niti divja privatizacija rdečih tajkunov, pravzaprav rop narodovega gospodarstva, niti tedaj domači medijski pogromi zoper lastno domovino v stilu vsem poznanega radijskega napovednika »Dobro jutro, revščina!«.

Uspeh je tudi, da se je država vsaj delno demokratičnila, sprejela novo demokratično ustavo, ustavne amandmaje k njej, vsaj na videz bolj demokratično zakonodajo, tudi tisto za popravilo krivic, ki jih je storil pretekli komunistični režim. Pa čeprav je v njej ostalo še precej zastarele pravne nesnage iz časov komunistične Jugoslavije.

▶ 12. stran

Aktualno

Kako smo v Sloveniji živeli pred tridesetimi leti in kako živimo danes? **Stran 14**

Obletnica

Osamosvojitvena vojna na fotografijah, ki jih hranijo v Gorenjskem muzeju ... **Stran 15**

Osebnosti

Ob obletnici osamosvojitve so v Bohinju pripravili razstavo o dr. Francetu Bučarju. **Stran 17**

30 let R Slovenije

Kaj je Slovenija dosegla v tridesetih letih in česa ni

◀ 11. stran

Slovenci smo postali eden najuspešnejših narodov v športu, roman Vladimirja Bartola Alamut je postal svetovna uspešnica, 108-letni Boris Pahor je kot mislec in pisatelj neke vrste svetovna ikona, slovenska znanost in tehnološko inovativna slovenska podjetja so v svetu prepoznavna in uspešna. Uspešni so na vseh mogočih področjih tudi Slovenci, ki so odšli v tujino, ker doma še ni bilo ugodnih pogojev za njihov razvoj.

Vsekakor je eden večjih dosežkov tridesetletne jubilejke, da je država očistila preteklo onesnaženosti in Slovenijo uvrstila med najčistejše, da je Slovincem omogočila dober standard, kakršnega doslej še nikoli nismo imeli in ki je omogočil, da so naselja, stavbe, okolica in infrastruktura urejeni kot še nikoli. Skratka, poskrbela je za svoje ljudi.

Seveda je Sloveniji ostalo tudi marsikaj doslej

nedoseženega, čeprav bi lahko dosegli tudi to in bi zmogli opustiti tudi vse tisto slabo, kar je ostalo iz preteklosti. Z malo več volje in spravljivosti.

Upal sem, da bo državni zbor letos določil nov, resničen praznik upora proti okupatorju 13. maja, ko je leta 1941 v prvem spopadu slovenskih odporov s fašističnim okupatorjem na Mali gori pri Ribnici padel Danilo Zelen, vojaški poveljnik TIGR-a. Vendar tega ni zmogel storiti. Zato še vedno praznujemo vsiljeni nam 27. april, ki je praznik zavezništva komunistov s Hitler-Stalinovo vojno navezo s silami osi, kajti le to in kolaboracijo komunistov z nacisti pomeni ta razvpiti praznik. Edini na svetu kolaboracijo z nacisti 76 let po vojni praznujemo le še mi, Slovenci. Duh vojne kolaboracije komunistov z nacisti je še vedno premočan, tako kot sejanje strahu med nasprotnike te kolaboracije in sejanje laži in obrekovanj proti TIGR-u. Molč o TIGR-u

Foto: Tina Doki

bo treba prekiniti in popraviti zlagano zgodovino. Tigrovcem se bo morala slovenska oblast opravičiti za vse tegobe, ki so jim jih storile njene predhodnice. Slovenci moramo biti ponosni na TIGR-ovo borbo proti fašistom kot prvo

v Evropi. Resnico o TIGR-u moramo svetu razložiti, kot je to storil takoj po vojni angleški zgodovinar Taylor.

Sloveniji ni uspelo popraviti lažne zgodovine o naši preteklosti, daljni in bližnji. Tudi šolstva, ki našim otrokom še

vedno predava zlagano zgodovino, ni uspela povsem demokratizirati. Pravosodnega sistema ni prilagodila evropskim demokratičnim normam. Kot edina ni sprejela Resolucije Sveta EU št. 1461 o obsodbi nacizma, fašizma in komunizma. Ni zadovoljivo uredila vprašanja medvojnih in povojnih morij, grobišča še niso pietetno urejena. Ni še dosegla narodne sprave na temelju resnice, priznanja, kesanja in medsebojnega odpuščanja med sprtimi deli slovenskega naroda. Ni sprejela ustrezne deklaracije o narodni spravi, ki jo je tako vztrajno zagovarjal, spisal in glede novih dognanj sproti popravil prav pokojni kranjski odvetnik Stanislav Klep. Ker ni sprejela predloga Liberalne stranke o razdelitvi družbene lastnine Slovincem v celoti, so počasi slovenske oblasti pretežni del slovenskega industrijskega in trgovinskega premoženja z zemljo vred razprodale tujcem – kot sramotno sporočilo

svetu, da ne znamo upravljati svojega premoženja!

Slovenija se ni debirokratizirala, na mnogih področjih ima bistveno preveč uradništva, njih število se stalno povečuje, ker ni poenostavila in zmanjšala števila predpisov. Ni zmanjšala davčnih obremenitev gospodarstva in prebivalstva na normalno mero, zato je gospodarstvo slabo konkurenčno na svetovnem trgu. Slovenija bo morala vse to še storiti in ustvariti gospodarstvu ugodno in naklonjeno okolje.

Da bi ohranili čim več optimizma in veselja do življenja, pridno ustvarjali, imeli dobre otroke, se ne sovražili in ljubili svojo v mukah rojeno domovino, želim bralcem ob tridesetletnici Slovenije tedanji župan kranjski Vitomir Gros.

Prelomno obdobje na fotografijah

Ob tridesetletnici samostojnosti Slovenije v Narodnem muzeju Slovenije razstavlja Srdjan Živulović, ugledni slovenski fotograf, tudi že Pulitzerjev nagrajenec. Naslov razstave je 30, fotografije pa zrcalijo raznoliko družbeno dogajanje v burnih časih nastajanja samostojne slovenske države.

MAJA BERTONCELJ

V Narodnem muzeju Slovenije na Metelkovi v Ljubljani je bilo 27. maja odprte razstave fotografij Srdjana Živulovića ob 30-letnici samostojnosti Slovenije. Njen naslov je 30.

Na ogled je 36 pronicljivih fotografskih pričevanj, ki zrcalijo raznoliko družbeno dogajanje v burnih časih nastajanja samostojne slovenske države. »Magična številka za fotoreporterje starejše dobe, kot sem jaz, je 36 posnetkov na filmu. Ker je bila celotna razstava narejena na film, sem se odločil narediti 36 fotografij iz posnetkov, ki sem jih posnel. Razstava je posvečena anonimnemu oziroma vsem tistim, ki so bili udeleženi v naši osamosvojitvi: od Majniške deklaracije maja 1989 do odhoda zadnjega vojaka JLA v oktobru 1991. Ljudje se bodo spoznali. Ne vem, če vsi. V bistvu je to ljudstvo, ki je bilo v pozitivnem mišljenju, da se bo nekaj spremenilo,

in se tudi je. Za zgodbo fotoreporterja, ki dela vojno, je danes pomembno dobiti informacije. Tudi takrat je bilo to pomembno, nisi pa vedel ne kdaj ne kako ne zakaj. Vsi ti dogodki so bili brez predstavnikov za stike z javnostjo. Treba se je bilo znajti, povprašati ljudi, domačine. Sem kronist. Pomembno mi je, da te stvari ostanejo za zanamce in se postavijo v pravi kontekst,« je ob spletnem odprtju razstave povedal Srdjan Živulović, ugledni slovenski fotograf, ki živi v Studenčicah v medvojski občini. Pri prelomnih dogodkih je vedno v prvih fotografskih vrstah in tako je bilo tudi v obdobju osamosvajanja. Izmed posnetkov, ki so na razstavi, je izbral tudi tistega, ki mu je najbolj pri srcu. »To je posnetek, na katerem fantek sedi verjetno s svojim očetom na travi in pričakuje nekaj novega,« pojasni. Dodaja še nekaj besed o vsebini razstave: »Z razstavo svojih fotografij iz obdobja prelomnih zgodovinskih

dogodkov pred tridesetimi leti bi rad pokazal predvsem to, da je bilo takrat dva milijona ljudi pri nas, na cesti, v vojni, ki so bili s srcem in dušo pri osamosvojitvi. To so bili junaki osamosvojitve. Vsi skupaj smo bili igralci na isti sceni. Ljudje, ki so bili anonimni in so še anonimni, so iz dneva v dan, iz meseca v mesec pomagali pri tem, da se je zgodila osamosvojitve. Vsi so jo imeli za svoj cilj. Jaz sem hotel tem ljudem dati priznanje brez posebne glorifikacije. Če gledam na takratne dogodke, se mi zdi, da se je vse zgodilo v nekem splošnem pozitivnem razpoloženju, bilo je veliko pričakovanje nečesa boljšega. Vsi so bili za spremembe na bolje. In to, mislim, da se zrcali v mojih fotografijah iz tistega časa. Ta pozitivni naboj je ključen za to razstavo.«

O njenem pomenu je spregovoril tudi Iztok Premrov, kustos razstave: »Gre za zgodovinsko obdobje izpred tridesetih let,

ki ga je doživela Slovenija ob osamosvojitvi in ustvarjanju nove države. Takrat je bil Srdjan profesionalni fotoreporter časopisne hiše Delo in je že po službeni dolžnosti spremljal tisto pisano, dramatično dogajanje in ga seveda zaznamoval s svojimi fotografijami. Kot je sam dejal, je želel z razstavo opozoriti na ljudi iz množice, anonimne ljudi, ki so z velikim navdušenjem šli naprej in dosegli veliko željo, veliki cilj: dobiti svojo državo. Kot fotoreporter je bil v središču vseh teh dogajanj in se je največkrat moral sam odločati o tem, kaj in kako narediti. Iz zgodbe je sestavil prepričljive pripovedi, prepričljiva pričevanja o tistem času.«

Razstava bo na ogled vse do 13. februarja 2022. Izšla je tudi publikacija, ki prinaša reprodukcijo vseh 36 fotografij z razstave in spremeni esej kustosa razstave Iztoka Premrova. Besedilo je v slovenskem in angleškem jeziku.

Ena izmed šestintridesetih fotografij, ki so na razstavi

Srdjan Živulović je bil ob takratnih prelomnih dogodkih vedno v središču dogajanja. / Foto: arhiv Srdjana Živulovića

30 let R Slovenije

Moje poletje ljubezni '69 leta 1991

Po tridesetih letih slovenske države imam vtis, da si slovenska družba gre na živce kot že dolgo ne. Da se deli po kriterijih levo – desno, napredno – zagovedno, domoljubje – domolupje.

BOJAN WAKOUNIG

Tiste dni sem bil zaljubljen kot še nihče prej v zgodovini. Bil sem z dečvo, od katere ne bi mogel najti boljše na Koroškem niti po cellem svetu. Junija, točnega dne niti ne vem več, sem opravil maturo na Slovenski gimnaziji v Celovcu. In četudi sem februarja tistega leta dopolnil 18 let, po tedanjih avstrijskih pravilih še nisem bil polnoleten, počakati sem moral še leto dni. Bil pa sem poln življenja, poln mladostnega prepričanja, da se pričakovanja dajo uresničiti. In poln navdušenja, da so tistega junija končno naredili slovensko državo. Poln naivnega pričakovanja, poln zatrapanosti sem bil. Trideset let mlajši. Na pragu odraslosti.

Trideset let kasneje mladostniške ljubezni ni več. Ostal je lep in drag spomin. Z življenjem in leti so prišli novi izzivi, nove ljubezni, en dan se je bilo treba ustaliti. Z otrokoma, ne sin ne hči nista bila pričakovana ali načrtovana, zato pa toliko bolj zaželena, se mi je uresničil največji dar življenja, družina.

In tako, po koroško rečeno »havzvam«, kdaj bolj, kdaj malo manj uspešno. Tako kakor to pač je na tem svetu.

Skozi vsa ta leta, enajst od njih sem jih preživel v Ljubljani, skoraj vsa preostala pa na domačem Koroškem, pozorno spremljam Slovenijo, njeno politiko, kulturo, gospodarstvo, šport, skratka vse. Njene vzpone in padce. Njeno stagniranje v starih vzorcih. Tako kakor to pač je na tem svetu, bi človek rekel. A ne vem, ali sem preobčutljiv ali si domišljam, vendar se mi zdi, da je vse to v Sloveniji začinjeno z dodatno porcijo histerije, dramtiziranja, medsebojnega zaničevanja. Da Slovenija kot družba po tridesetih letih ni dosegla niti polnoletnosti.

Ko sem po maturi prišel jeseni 1991 študirat v Ljubljano, se nisem mogel načuditi medsebojnemu obračunavanju in natolcevanju v slovenskih medijih. Bil sem vaje kakovostnega novinarstva, kakor so ga v Avstriji ustvarjali pri Die Presse, pri Profilu ali Salzburger Nachrichten, vzor mi je bil in je še nemški Der Spiegel. V Sloveniji sem se moral

navaditi na standarde Mladinega Rolanja po sceni. Cinično klevetanje namesto resnega žurnalizma. Po svoje so ti mediji, pri katerih ustvarjajo tudi izvrstni pisci in odlične avtorice – le čedalje manj jih je, z leti dobili izstavljen račun. Naklada jim padla, bralstvo se jim odreka, toliko bolj pa vztrajajo v

svojih zablodah. Politični aktivizem namesto distanciranega poročanja in komentiranja.

Načele so se neštete afeze, od domnevne orožarske do Patrie, zaradi njih je načel ugled nešteti ljudi, sodnega preizkusa skoraj nobena od njih ni prestala. Tudi v Avstriji se redno dogajajo

afere, pa imam vtis, da novinarska srenja pri poročanju opravlja delo bolj resno, bolj resnicoljubno. O tem pričajo ne nazadnje sodbe in obsodbe. Ne, ne merim na to, da slovensko sodstvo ne opravlja svojega dela. Ne opravi ga kolegi novinarji, ko širijo neosnovane obtožbe in čenče. Ali pa svoje delo opravi dobro – v smislu svojega političnega aktivizma.

Po tridesetih letih slovenske države imam vtis, da si slovenska družba gre na živce kot že dolgo ne. Da se deli po kriterijih levo – desno, napredno – zagovedno, domoljubje – domolupje. Da ne govorim o standardnih obtožbah, kot so narodno izdajstvo (takšno in drugačno), hlapčevstvo ali klečplazenje pred tujci. In seveda nepretrgane bojne linije med partizani in domobranci.

Mogoče pa berem le napačne medije (bolje, da ostane samo še pri Planinskem vestniku in Gorenjskem glasu...). Ko smo pred leti zidali hišo, zaradi nenehnega dela nekaj mesecev nisem prišel v Slovenijo. Sem pa spremljal dogajanje po spletnih

medijih. In počasi se mi je dozdevalo, da so v Sloveniji skoraj vsi otroci lačni, ljudje na minimalnih plačah v vse hujši revščini, da razsajata fašizem in represija in da bo sploh vsak čas konec sveta. Ko sem se potem spet pripeljal čez Ljubelj in prišel do Tržiča, pa sem videl, da se ljudje kar normalno sprehajajo, niti lačni in obupani se mi niso zdeli. Pa tudi potem v Ljubljani se mi položaj ni zdel nič slabši kot v Celovcu. Ja, celo to se mi je zazdelo, da gre ljudem prav dobro. Tako kot povsod po svetu – kdaj bolj kdaj malo manj uspešno.

Bilo je lepo poletje, tedaj 1991. leta. Slovensko osamosvojitve smo v naši družini pričakali z veseljem in ponosom in bili v skrbeh, ko je vojna ogrozila vsa pričakovanja. Ko sva s tedanjo ljubeznijo šla na potovanje po Irski, sem s ponosom nosil bratov jopič iz džinsa, na katerega je mama prišla slovenski grb. Bil sem mlad in tisti dnevi so zame bili nekakšen Woodstock. Bilo je moje poletje ljubezni '69. Poletje naivnega, malo hipijevskega navdušenja.

Kaj ta država pomeni mladim

V dneh ob dnevu državnosti 2021 smo deležni številnih pričevanj iz leta 1991. Po drugi stani pa ne vemo skoraj nič o tem, kako to državo doživljajo njeni najmlajši državljani ...

MIHA NAGLIČ

V letih, ko je nastajala nova slovenska država, smo dogajanje spremljali z velikim zanimanjem in večino tudi z odobravanjem, to je izkazal tudi rezultat plebiscita. Kaj pa trideset let pozneje? Smo nad svojo državo, kakršna že je, še navdušeni? Navdušeni najbrž ne, odrekli pa se ji tudi ne bi. Sicer pa za stanje, ki ne navdušuje, ni kriva država samo po sebi, ampak tisti, ki jo vodijo, mi pa smo jih izvolili. Slej ko prej namreč velja, da ima narod takšno oblast, kakršno si zasluži.

V tem razmišljanju se opiram na gorenjskega rojaka Franceta Bučarja, enega od ustanovnih očetov naše države. Znana je njegova izjava, po kateri politika ne sme biti le sredstvo za osebni uspeh tistega, ki se s politiko

ukvarja, ampak jo mora dojemati tudi kot poslanstvo. »Če je politika le sredstvo za osebni uspeh, kar je danes na žalost precej res, naša bodočnost ni ravno rožnata. Seveda je osebni uspeh tudi sestavina politike, kot je sicer v vsaki dejavnosti. Ne more pa biti cilj sam po sebi, ki mu žrtvuješ tudi politiko samo. Tedaj postane politikantstvo. Delo v politiki je poslanstvo. Samo takrat lahko opravičuje tudi osebni uspeh, ki pa je vedno podrejen. Tako pojmem tudi svojo vlogo v politiki, v katero sem bil postavljen po volji drugih. Za nobeno mesto v politiki se nisem potegoval po lastni pobudi, vedno na željo drugih. Ko pa sem kandidatura sprejel, sem jo pojmoval kot dolžnost. Opravljal sem jo z veseljem. In ko se je navadiš, postane tudi politika 'železna srajca'. Težko

se od nje poslovliš. To velja tudi zame.« (V intervjuju za Novo revijo leta 2000)

Pred dnevom državnosti leta 1996 sem z dr. Francetom Bučarjem ob petletnici Republike Slovenije naredil intervju za naš časopis. V njem sem ga na koncu vprašal, kaj si želi za prihodnost naše države. »Da bi se okrepila slovenska samozavest! Da bi ljudje znali živeti s svojo državnostjo in da bi se sporazumeli v temeljnih zadevah. Če tega ni, potem ni mogoče živeti skupaj. Taka je moja želja ...« In to željo moramo vzeti za svojo.

Državljeni generacij X, Y, Z ...

Vprašanje je tudi, kaj ta država pomeni mladim. Tudi oni bodo morali živeti s svojo državnostjo in se sporazumevati v temeljnih zadevah.

Toda: jih politika kot »urejanje družbenih razmer, odločanje o njih s pomočjo države in njenih organov« (SSKJ) sploh zanima? Tako se je v svojem zadnjem intervjuju spraševal tudi dr. Bučar. »Saj ne vem, ali se mladi ljudje za te stvari sploh zanimajo. To je v veliki meri res problem. Indiferentnost je največje zlo. Biti indiferenten je huje kot imeti napačne stališča. In v veliki meri nam je uspelo iz velikega dela mladih, ki so nosilci bodočega razvoja, narediti indiferentne ljudi. Prevladuje stališče, da ni mogoče ničesar narediti, saj tako ali tako odločajo drugi. V praksi se je pokazalo, da je pametneje držati jezik za zobmi. Zakaj bi se izpostavljali? Pameten človek se ne izpostavlja! Ko prevlada ta miselnost, je vrag.« (V intervjuju za Primorske novice marca 2015)

Posebno zanimivo bi bilo vedeti, kako te reči dojema generacija Z? To so državljani, rojeni po letu 1995, teh pa je v RS okrog pol milijona. Zanimivo je brati, kako to generacijo opredeli psihologinja Eva Boštjančič. »Že v vozičku so jih mame zamotile z mobilnim telefonom. Zanje je značilno, da znajo najti ustrezne informacije in so popolnoma pismeni na računalniškem področju. To se mi tudi zdi velika prednost te generacije ... Generacija Z želi biti svobodna in tudi dihati svobodno, želi biti neodvisna, zato lahko opazimo veliko idej o samostojnih podjetnikih, o ustvarjanju, kreiranju novih, nam še neznanih delovnih mest. Njihove vrednote so biti fleksibilen, odprt, veliko potovati, kar se povezuje tudi z delovnimi mesti. Ne ovira jih niti, če delovno

mesto opazijo v drugi državi, npr. v Angliji, Nemčiji, Združenih državah Amerike. Geografske meje zanje izginjajo oziroma jih ni več ...«

Najbrž je še malo prezgodaj špekulirati o tem, kako bo s svojo državo živela ta generacija. Politiko kreirajo starejše generacije. Na politično sceno vstopa generacija Y, rojeni v letih 1981–1995, na njej sta najbolj aktivni generacija X (1966–1980) in baby boom generacija (1946–1965), vojna generacija (rojeni pred 1945) pa se s politične scene postavlja.

Kakorkoli že: na vprašanje, kaj ta država pomeni mladim, bodo morali odgovoriti mladi sami, starejši lahko o tem samo razmišljamo. In si želimo, da jo vzamejo za svojo in se zanj, ko bo treba, tudi izpostavijo.

30 let R Slovenije

Podobe vojne na Gorenjskem

»Nocoj so dovoljene sanje, jutri je nov dan,« so bile preroške besede Milana Kučana. In res so se naslednji dan sanje razblinile. Slovenija je bila v vojni. Res je, da je vojna k sreči trajala le deset dni, a treba je vedeti, da vsaka vojna, pa ni pomembno, kako dolgo traja, za seboj pušča žrtve, vdove in sirote. Če se je za civilno prebivalstvo vojna končala po desetih dneh, pa je bila situacija za pripadnike Teritorialne obrambe napeta vse do trenutka, ko je zadnji vojak JLA zapustil Slovenijo. Med prebiranjem fotografij, ki jih hranimo v Gorenjskem muzeju, sem izbrala kolaž vojnih podob tistega časa na Gorenjskem.

PRIPRAVILA: JELENA JUSTIN

Slovenska zastava je na Jezerskem vrhu svečano zaplapolala 29. junija 1991 ob 19.15. Predaja mejnega prehoda je bila opravljena ob 18. uri. / Foto: Gert Eggenberger, Celovec

Ostanki avtomobila dveh avstrijskih novinarjev. Ko sta se vozila po letališki pisti, so ju zadeli izstrelki tankov JLA; 28. junij 1991 / Foto: Marjan Mikluš

Po uspešno končanih pogajanjih je sledil umik tankov in pripadnikov JLA z Brnika; 4. in 5. julij 1991 / Foto: Jure Cigler

Tabla letalskih odhodov na letališču Brnik v času, ko je bilo letališče zaprto; junij/julij 1991 / Foto: arhiv Adrie Airways

Zgorela oklepna transporterja za tanke JLA na mejnem prehodu Karavanke; 30. junij 1991 / Foto: Slavko Hočevar

Sežgani avtobus na regionalni cesti Kranj–Brnik, ob letališču, je predstavljal barikado tankovski koloni JLA; 4. julij 1991

Menjava mejnih tabel na mejnem prehodu Jezerski vrh; 26. junij 1991 / Foto: Gert Eggenberger, Celovec

Brnik, parkirišče pred glavno letališko stavbo po napadu letal JLA; 28. junij 1991 / Foto: Bojan Lučovnik

JLA na mejnem prehodu Ljubelj / Foto Mirko Kunšič

Kolona oklepnih vozil na gorenjski regionalni cesti; 27. junij 1991 / Foto: Mirko Kunšič

Blokada mostu čez Tržiško Bistrico / Foto Mirko Kunšič

Menjava mejne table na Ljubelju, kjer je vseh deset dni plapolala slovenska zastava; 26. junij 1991 / Foto: Mirko Kunšič

30 let R Slovenije

Pot k lastni državi

Pri založbi Miš je ob tridesetletnici samostojnosti Slovenije izšla velika ilustrirana knjiga z naslovom *Osamosvojitve*. Njena avtorja sta kustosinja Nataša Strlič in ilustrator Damijan Stepančič.

IGOR KAVČIČ

Sprejem v pionirje, Rubikova kocka, Laibach, panikerji in šminkerji, čez mejo po kavo, prašek, banane, Vučko in olimpijske igre, Maček Muri, boni za bencin, vožnja po pravilu par – ne par, delavske stavke, oglaševalska akcija Slovenija, moja dežela, nagradna igra Podarim – dobim, politične aretacije, strip Diareja in prodajalci Mladine, sprava, Karavanški predor, plebiscit, agresija JLA, priznanje nove države, prva olimpijska medalja za samostojno Slovenijo ... in številne druge male in velike vsakdanjosti ali posebnosti zadnjega desetletja pred slovensko osamosvojitvijo so še vedno v spominu srednje in starejše generacije. Takrat še nerojena današnja mladina o tem kaj izve iz učbenikov in pripovedovanj. S knjigo *Osamosvojitve* – skoraj vse o poti k lastni državi je spoznavanje tega časa lažje.

V iskanju duha časa

Knjiga je razdeljena na enajst poglavij, ki zajemajo obdobje od leta 1980 do 1992, od Titove smrti, do prve olimpijske medalje za Slovenijo veslaškega dvojca Iztok Čop in Denis Žvegelj. Vsako poglavje ima uvodno

besedilo, sledijo pa gesla in vsako izmed njih je podkrepljeno z ilustracijo Damijana Stepančiča. Skupaj jih je več kot 150. »Vedel sem, da knjiga ne bo zasnovana ozko tematsko v smislu političnega procesa, ki je takrat potekal. Zdi se mi zelo pomembno tisti čas predstaviti v vsem njegovem bogastvu, tako na športnem kot kulturnem in umetniškem ter socialnem področju. Pri tem imam to prednost, da sem se takrat šolal in sem v študentskih letih ujel duh časa,« poudarja avtor ilustracij in poudarja pomen širše obravnave tistega obdobja.

Želja založbe je bila večplastna predstavitev, saj osemdeseta leta niso zgolj politična zgodovina, ampak preplet različnih stvari. »Na eni strani je bilo pomanjkanje, imeli pa smo tudi odlične športnike in nagradno igro Podarim – dobim, ki je na nezavedni ravni združevala ljudi. To je zgodovina vsakdanjega življenja,« pove avtorica besedila Nataša Strlič, prepričana, da bi vsak drugače odgovoril na vprašanje, kako je doživljal ta čas. Tako rekoč pri vseh pomembnih dogodkih pa je bil zraven fotograf Tone Stojko. »Pred seboj sem imel enormno knjižnico fotografij, iz katere sem lahko

izbral ključne motive, ki sem jih risarsko preinterpretiral. Ilustracija pri tem ne deluje kot konkurenca fotografiji, saj ima neko svojo poetiko. Če ima fotografija tu dokumentarno funkcijo, ilustracija v obravnavani dogodek bolj vnaša neko vzdušje,« o iskanju motivov za ilustracijo pripoveduje Stepančič.

Fotograf in športnik

»Vsi smo bili željni informacij takoj, tisti hip. Spominim se novinarskih konferenc s sojenja četverici. Bile so ob tretji, četrti popoldan, ko se je končalo sojenje za tisti dan. Franci Zavrl, ki ni bil priprt, je imel vsak dan dobro obiskano novinarsko konferenco pod garažami na Roški. Bile so dogodek, vsi smo čakali, kaj bo novega. Na drugi strani pa so bili pogoji za delo slabi, ni bilo interneta, množičnih direktnih prenosov, kot je to danes, ko so protesti lahko istočasno predvajani na različnih medijih,« se spominja Tone Stojko. »Občutek za reportažno fotografijo v sebi imaš ali pa ne. Lahko se mučiš, pa ne boš posnel dobre fotografije, lahko se prepustiš dogajanju in samo beležiš. Sam sem vedno raje fotografiral več kot manj. Izbor slik potem je izključno racionalno dejanje. Izbereš

fotografijo, za katero meniš, da bo preživela čas in bo čez trideset let imela enako energijo kot takrat, ko je bila posneta.«

Veslač Iztok Čop se prelomnih časov spominja z nostalgijo. »Pri prebiranju knjige sem osveževal spomine na osemdeseta leta, kako je bilo treba imeti dva kompleta tablic, da si se lahko vozil vsak dan,« se spominja naš vrhunski veslač. »Primerjal sem odnos do nacionalnih simbolov konec osemdesetih in na začetku devetdesetih v času osamosvajanja. Pri opremljenosti s simboli nekdanje države nismo čutili nič posebnega, ko pa smo oblekli tekmovalna oblačila s simboli nove države, je bilo to nekaj povsem drugega, veliko bolj čustvenega. Danes lahko rečem, da smo imeli srečo, da smo imeli možnost to doživeti.«

Zlorabe nacionalnega dresa za različne nacionalizme Čop v veslaškem športu ni čutil, če že, pa je bilo tega s strani športnikov precej manj kot recimo s strani navijačev. »Mogoče je bilo pri skupinskih športih tega nekaj več, posebno če je bila v ozadju tudi politika.«

Objektiven pogled nazaj

Knjiga je zapisana v mirnem, objektivnem tonu.

Ilustrator Damijan Stepančič in kustosinja Nataša Strlič nas v knjigi *popeljeta v zadnje desetletje pred slovensko osamosvojitvijo*. / Foto: Tina Dokl

Njena vsebina sicer ni ideološko nevtralna, ne izostane tudi občutek vznesenosti ob nastanku lasne države, se pa hkrati izogiba kakršnikoli polarizaciji in poudarja takratno enotnost. »Že na startu smo se odločili, da bomo pri snovanju knjige zavzeli samostojno držo in vsebina v njej ne bo produkt ene struje in enega človeka. Gre za prepletanje različnih področij, na katerih se je sestavljal skupni akt osamosvojitve. Zgodbo sem želela pripeljati mirno do zadnjega akta. Sama sem bila v tistem obdobju še precej mlada, kljub temu pa sem kot zgodovinarica sicer temeljila na dejstvih, a sem vseeno poskusila ujeti duh časa. Pri tem so mi bile v pomoč tudi Damijanove ilustracije,« svoj avtorski pristop

opisuje Nataša Strlič in dodaja, da je na čim prijaznejši in hkrati čim bolj poveden način želela bralca uvesti v ta pomembni del narodove zgodovine.

Otroci imajo v šolskih programih že od prvega razreda naprej zapisane vse praznike, državne simbole, v knjigi *Osamosvojitve* pa je predstavljeno, kako smo do njih prišli. Knjiga pa je namenjena tudi večgeneracijskemu branju – da se starši, stari starši spomnijo dogodkov iz tega časa, jih podživijo in jih skupaj s svojimi izkušnjami posredujejo mlajši generaciji. »Upam, da bo knjiga prispevala tudi k večjemu zavedanju, da se je za to, da v življenju dosežeš kaj večjega, preprosto treba potruditi,« še dodaja Iztok Čop.

Slovinci v zamejstvu (804)

Praznujejo tudi Slovenci na tujem

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Trideseto obletnico ustanovitve države Republike Slovenije, njen rojstni datum je 25. junij 1991, ponosno praznujejo tudi Slovenci v zamejstvu in izseljenstvu. Nekateri od njih so bili te junjske dni tudi v Ljubljani. V čast novi državi je v Cankarjevem domu zasedal Svetovni slovenski kongres, ki pa je moral zaradi nevarnosti zasedanje prekiniti.

V zamejstvu in po svetu je bilo že nekaj prireditev v počastitev tridesete obletnice ustanovitve države slovenskega naroda. V Vatikanu je slovesno mašo daroval slovenski kardinal dr. Franc Rode. Svet slovenskih organizacij v Italiji, ena od dveh krovnih organizacij Slovencev v Furlaniji in Julijski Krajini, je svojemu logotipu dodal simbol praznika države matičnega naroda.

Jubilejnega dneva državnosti so se že spomnili tudi Slovenci v Porabju na Madžarskem. Njihove slovesnosti se je udeležila slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch. V Zgornjem Seniku so predstavili knjigo avtorja Lojzeta Kozarja mlajšega o župniku Janošu Kuharju, ki je skoraj pol stoletja

ohranjal slovensko narodno zavest v Porabju in rojake bodril z besedami, da Slovenci smo bili, smo in bomo ostali. Osrednjo slovesnost pa je v vojaškem muzeju v Čepincih organiziralo Društvo porabskih slovenskih upokojencev. Meja nas sicer loči, so dejali, vendar slovenski narod brez Slovencev iz Porabja ne bi bil popoln.

Porabski Slovenci so praznovali skupaj z ministrico Jaklitschevo. / Foto: Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu

Praznika ustanovitve države matičnega naroda se spominjajo tudi Slovenci na Koroškem. Osrednje prireditve bodo v sredo, 30. junija, ob 16.30, ko bodo v Tischlerjevi dvorani Mohorjeve hiše odprli fotografsko razstavo koroškega Slovenca Marjana Fere o vojni za Slovenijo. Pol ure kasneje bo prav tako v Mohorjevi hiši okrogla miza o dogodkih pred tridesetimi leti, na kateri bodo sodelovali Lojze Peterle, Karel Smolle, Raимund Grilc in Rudi Merljak. Za glasbeni program bo skrbel Aleksander Mežek. Ob 19. uri pa se bo v Tehnološkem parku v Celovcu začel praznični sprejem, na katerega vabita generalni konzul Republike Slovenije v Celovcu dr. Anton Novak s soprogo dr. Vesno Novak. O nastanku Republike

Jubileju slovenske države namenja posebno pozornost tudi avstrijska radiotelevizija ORF, ki je med osamosvojitveno vojno pomagala slovenski televiziji in ji omogočala povezave s svetom. V sredo zvečer je na drugem programu v okviru oddaje *Weltjournal* predvajala dokumentarec o vojni za Slovenijo.

Slovenije in vojni za njeno obrambo bo govora tudi na okrogli mizi in razstavi, ki bosta v četrtek, 15. julija, ob 17. uri v Mohorjevi hiši. O tej temi bodo govorili dr. Helena Jaklitsch, dr. Karel Hren, Milan Piko in zvezna poslanka Olga Voglauer.

30 let R Slovenije

Mož, ki je razglasil samostojnost

Ob obletnici osamosvojitve Slovenije so v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici pripravili razstavo o dr. Francetu Bučarju, enem od ključnih akterjev slovenskega osamosvajanja in soavtorju slovenske ustave. Čeprav je večino svojega življenja preživel v Ljubljani, se je vedno imel za Bohinjca. V rodni Bohinjski Bistrici je tudi pokopan.

MARJANA AHAČIČ

Jutri bo minilo natanko trideset let od dne, ko je tedanja slovenska skupščina sprejela ustavni zakon za uresničitev temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije ter deklaracije o neodvisnosti. Dan zatem je Slovenija razglasila samostojnost in neodvisnost, kmalu za tem se je začela agresija jugoslovanske armade in osamosvojitvena vojna.

»Mož, ki je vodil slovenski parlament v ključnih osamosvojitvenih trenutkih in tudi razglasil slovensko državo, je bil dr. France Bučar. Ves čas je bil vključen v dolgo in težavno pot, ki je vodila v osamosvojitve. S svojim razumom, vztrajnostjo in odločnostjo je pripomogel k temu, da danes živimo v samostojni državi,« poudarja Ana Debeljak iz Gorenjskega muzeja, avtorica razstave, ki so jo v Bohinju odprli prejšnji petek, na ogled pa bo še do konca septembra.

Bogato in pestro življenje

Na razstavi je predstavljen Bučarjevo življenje s poudarkom na politiki, predvsem v obdobju okoli leta 1990, a je avtorica želela pokazati tudi, da je bil dr.

Bučar človek, ki je že v mladih letih izstopal iz povprečja in imel bogato in pestro življenjsko pot, ki je številni ne poznajo.

Kot lahko izvemo na razstavi, se je v Bohinjski Bistrici rojeni Bučar med drugo svetovno vojno priključil Osvobodilni fronti. Italijanski okupatorji so ga zato zaprli in leto dni pred koncem vojne poslali v Nemčijo, a je na poti tja pobegnil in se pridružil NOB. Po vojni je diplomiral na ljubljanski Pravni fakulteti, kjer je nato tudi predaval, a je moral kasneje fakulteto zaradi kritike socialističnega samoupravljanja zapustiti.

S svojim razmišljanjem in pisanjem je še večkrat razburil tedanjo oblast, v slovenski zavesti pa je zapisan kot eden od avtorjev znamenite 57. številke Nove revije, v kateri so leta 1987 tedanji intelektualci objavili prispevke za slovenski nacionalni program, in tudi soavtor Majniške deklaracije. Bil je predsednik prve demokratično izvoljene skupščine in eden od avtorjev slovenske ustave.

Dejaven je ostal tudi po osamosvojitvi; več kot dvajset let je vodil Slovensko pan-evropsko gibanje. Do konca življenja je ostal kritičen

Avtorica razstave Ana Debeljak, kustosinja Gorenjskega muzeja, ob doprsem kipu dr. Franceta Bučarja, ki je trenutno del razstave v bistriškem Muzeju Tomaža Godca, v prihodnje pa bo kot prvi postavljen v novo alejo slavnih pred Kulturnim domom Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici.

opazovalec političnega in družbenega dogajanja.

Delo, optimizem, poštenost

»Navdušilo me je, kako se je vedno zavzel za svoj narod. Samoumevno mu je bilo, da se vključi v narodnoosvobodilni boj, kjer je bil v Kokrškem odredu v jurišnem bataljonu,« je občutke ob

raziskovanju Bučarjevega življenja opisala Ana Debeljak. »V njem je bilo veliko Bohinjca: njegova odločnost, celo trma ..., brez teh karakternih lastnosti najbrž danes ne bi bili v samostojni državi. Pa seveda razgledanost, izobraženost – to so bile njegove glavne značilnosti, kot jih vidim jaz.« Debeljakova si želi, da bi obiskovalci z razstave morda

odhajali z željo, da bi mu bili vsaj malo podobni. »Bučarjev sin Janez mi je v pogovoru povedal, da je bil oče večni optimist, da je bilo v njem vse življenje tudi nekaj otroške nedolžnosti. Nikoli ni izgubil upanja, da je stvari mogoče izboljšati, ni pristajal na to, da se vdamo obupu. Verjel je, da se je treba za svoje cilje potruditi, biti delaven, kar je dr. Bučar zagotovo bil, pa da

je z delom in poštenostjo mogoče daleč priti.«

V Bohinju so ponosni na rojaka

Ponosni smo, da je bil dr. France Bučar Bohinjec, pa je na odprtju razstave poudarila podžupanja Bohinja Monika Ravnik. »Zato smo se odločili, da bo njegov doprski kip prvi, ki ga bomo postavili v bohinjski aleji slavnih pred Kulturnim domom Joža Ažmana; načrtujemo, da jo bomo uredili že v prihodnjem letu.« Bronasti kip je za občino že izdelal akademski kipar Jernej Mali, trenutno pa je kot del razstave o dr. Francetu Bučarju na ogled v Muzeju Tomaža Godca.

»Ob novici, da bo razstava, posvečena očetu, prav v Bohinju, smo bili prijetno presenečeni,« je na odprtju razstave v imenu družine povedal sin Franceta Bučarja Janez Bučar. »Hvaležni smo avtorici, muzeju in bohinjski občini, ki se je odločila, da očetu v spomin pred kulturnim domom postavi njegov kip. Prav se nam zdi, da je to prav v Bohinju. Tu je oče še v obdobju pred osamosvojitvijo, ko so bili za vse nas težki časi, našel zatočišče, kamor se je rad vrátil in kjer se je vedno počutil tudi varnega.«

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Alojzij Knafelc in njegov pečat Slovenije

PETER COLNAR

Ni Slovenca, ki bi v svojem življenju zapustil tolikokrat ponovljeno znamenje, kot ga je s planinsko markacijo kartograf in planinec Alojzij Knafelc. Markacijo, belo piko, obdano z rdečim kolobarjem, srečujemo praktično po vseh slovenskih gorah, tudi kot nekakšen pečat slovenstva.

Rodil se je 23. junija 1859 v Šmihelu pri Novem mestu. Po končani gimnaziji je služboval kot učitelj, potem pa je kot risar sodeloval pri konstrukciji železniške povezave med Hrpljami in Kozino. Ko je bil premeščen v Beljak, je bil leta 1900 med ustanovitelji ziljske podružnice Slovenskega planinskega društva.

Med letoma 1906 in 1915 je služboval v Trstu, potem pa do upokojitve leta 1922 na Češkem in v Zagrebu.

Leta 1922 je postal načelnik markacijskega odseka Slovenskega planinskega društva, leta 1923 pa je sam prebarval celoten Aljažev stolp. Leto prej je za Planinski vestnik napisal navodila za markiranje poti in izdelavo smerokazov, ki so leta 1924 izšla v samostojni publikaciji. Knafelčev seznam smerokazov je leta 1936 obsegal natančno 466 tabel.

Od leta 1928 do smrti leta 1937 v Ljubljani je bil oskrbnik Koče pri Triglavskih jezerih. Na to opozarja spominska plošča na skali

ob jezeru. Narisal je vrsto grebenskih kart, med drugim Julijcev in Kamniških Alp, ter zemljevida Bleda in Roža.

Knafelčeve markacije so bele pike, obdane z rdečim kolobarjem. Velike so od osem do deset centimetrov, medtem ko je razmerje med rdečo barvo in belo piko v prečnem prerezu ena proti dve. Uporabljajo se za večino slovenskih poti, razen za evropski pešpoti E6 in E7. Nanje naletimo tudi na planinskih poteh po državah nekdanje Jugoslavije. Predpisuje jih Zakon o planinskih poteh iz leta 2007. Po Knafelcu se imenujeta planinski priznanji Knafelčeva diploma od leta

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Trziču se je 21. 6. 1740 rodil Janez Krstnik Primic. Okoli leta 1760 je prišel v Ljubljano ter vsaj že leta 1768 odprl kramarijo s platnom na Špitalskem mostu. Bogatel je naglo. Ko se je poročil s Terezijo Fajdiga, je dobil ljubljansko meščanstvo.
- V Kamniku se je 21. 6. 1867 rodil Alojzij Benkovič. Pri Slovenski šolski matici v Ljubljani je leta 1922 izdal Slovensko-latinsko-nemški rastlinski imenik slovenskih dežel. Ob lekarniškem delu se je ukvarjal s prevajanjem leposlovja iz slovanskih jezikov, nemščine, angleščine, francoščine in italijanščine ter z zbiranjem rastlinskih imen.

1960 in Knafelčevo priznanje od leta 2004. Pošta Slovenije je ob 150. obletnici njegovega rojstva izdala znamko in priložnostni žig z njegovim imenom.

Oznake, ki označujejo planinsko ali pohodniško pot, se med državami razlikujejo. V Sloveniji se za označevanje planinskih poti uporablja markacija z belo piko z rdečim kolobarjem, za evropske pešpote pa rumena pika, obdana z rdečim kolobarjem. Prva

s Knafelčevo markacijo označena pot je bila pot na Triglav že leta 1871. Enotno označevanje planinskih poti se je začelo, ko je leta 1922 Alojz Knafelc predložil Navodila za jednotno markiranje potov. Danes tako za označevanje posameznih poti kot tudi za njihovo nadelavo, vzdrževanje in smerne table skrbi jo posamezna planinska društva in njihovi člani, ki delujejo v markacijskem odseku.

Skrb za izgubljeno čast, nosečnosti

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Da se je brezdela gospoda sredi belega dne »dol dajala«, je za zapolnitev dnevnih dejavnosti meščanstva nekako pričakovati. Zanimivo pa je, s kakšno samoumevnostjo so sprejemali Arcarijevo preverjanje stanja vulve Ambroževe, ki je tudi pohitela z opravičevanjem, da jo je malo prej »naskočil« mož. Ta je to tudi priznal in za sodišče je bila ta njegova potrditev ključna, da ni šlo za krvoskrunstvo. Vlažnost beder, ki jo je ugotovil Arcari s svojim otipavanjem

Ambroževe, je bila sprejeta kot dejstvo, vprašanje je bilo samo, kdo jo je povzročil, oče ali mož. Ker je slednji potrdil ženino »opravičilo«, da je bil on zadnji na njej, je sodišče (z olajšanjem) ugotovilo, da ni šlo za krvoskrunstvo.

Verjetno kar nekaj posilstev sploh ne bi bilo prijavljenih, če ne bi bila posledica nezaželena nosečnost. Taki primeri so bili po drugi strani lahko tudi vprašljivi, ker se je izgovarjanje na posilstvo lahko zlorabljalo za navadno prešuštvo z neželjenimi posledicami. »Posilstvo!« pa so že od nekdaj znale zakričati dame, če so bile zalotene v položaju, ki jim ga niso prisojali.

Tako je bilo tudi v primeru Franca Zagorca iz ljubljanskega Poljanskega predmestja, ki je v začetku januarja 1855 prijavil, da ko se je dopoldan nenapovedano vrnil domov, je zalotil ženo in gosta, ki je prenočeval pri njem, v sumljivem položaju. Ta gost je bil železniški uradnik Janez Šegula.

Na vprašanje, kaj se dogaja, mu je žena Marija odgovorila, da jo je Šegula vrgel na posteljo in hotel z njo občevati, kar bi mu tudi uspelo, da se Franc ni nenadoma vrnil domov.

Na zaslišanju je Marija nato razložila, da je tistega

jutra, ko je mož odšel na delo, ostala v stanovanju sama z gostom, ki je pri njej prenočil. Nekajkrat da ga je šla buditi, češ da bo čas, da gre, ampak kakor hitro je prišla v njegovo bližino, je začel stegovati roke po njej, da bi jo potegnil k sebi v posteljo, vendar se mu je vsakokrat izognila in odšla iz sobe.

Okrog devete je ponovno vstopila v sobo, Šegula je že vstal in bil oblečen. Pa jo je zagrabil z obema rokama, objel, vrgel počez na posteljo, tako da je imela eno nogo na postelji, drugo na tleh. Seveda se mu je upirala z vsemi močmi, vendar se ji je vsilil med nogi, ji dvignil obleko, že se je dotaknil trebuha svojim moškimi udom, vendar mu ga zaradi njenega upiranja, premikanja, še ni uspelo vtakniti v njeno nožnico, kar bi mu nazadnje gotovo uspelo kljub silovitemu upiranju, če ga ne bi presenetil nenađen prihod njenega moža. Takoj je vstala in odhitela k možu v predsobo in mu vse natančno in po resnici razodela. Pomoči da pri tem napadu Šegule ni mogla prikljucati, ker je bilo njuno stanovanje osamljeno na podstrehi, tako da je nihče ne bi mogel slišati in je bila povrhu tega ravno takrat močno hripava in skoraj brez glasu.

Vaš razgled

Vročinski val, ki nas sili v iskanje hladne sence in osvežilnih napitkov, bo, kot kaže, tudi na Gorenjskem vztrajal še nekaj dni. V sušnem obdobju se zelo poveča tudi možnost požarov v naravi, katerih gašenje je izjemno težavno in dolgotrajno. Pazimo torej, da marljivi gasilci ne bodo imeli dodatnega dela. Tule je šlo na srečo za – sicer prav tako naporno – gasilsko vajo, po njej pa več kot zaslužena osvežitev. S. L. / Foto: Tina Dokl

Mnogi športniki, tako profesionalne kot rekreativne narave, za svoje aktivnosti in izdatne napore prejemajo energijo in motivacijo od svojih zvestih navijačev pa tudi drugih ljubiteljev športa. Tako je bilo tudi na nedavnem Teku štirih mostov v Škofji Loki, kjer je tekmovalce pred ciljno črto spodbujala prav posebna »športna navdušenka«. Zadnji metri tokrat niso bili prenaporni. S. L. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

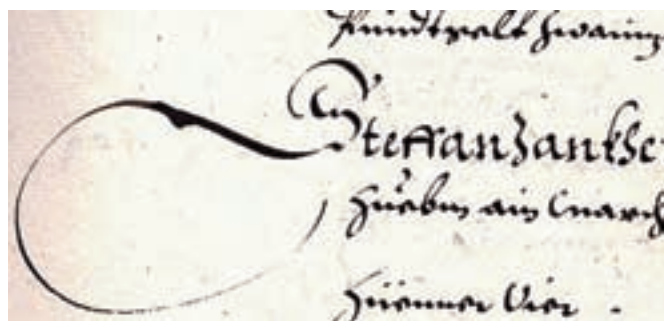
Janša, 1. del

TINO MAMIĆ

Janša je svetniški priimek. Nastal je bil namreč iz svetniškega imena Janez. Izjemna priljubljenost svetnika Janeza Krstnika in njegovih soimenjakov je vzrok, da imamo več deset priimkov iz tega imena. Koliko, se v resnici niti ne ve. Celo koliko je svetih Janezov, se ne ve, a verjetno že več kot petdeset. Poleg Janeza Evangelista, Janeza Nepomuka, Janeza Zlatoustega, Janeza od Boga in mnogih drugih.

Sv. Janez Krstnik je eden najbolj priljubljenih svetnikov na Slovenskem, tudi zaradi tega, ker goduje o kresu in se tako navezuje na predkrščansko praznovanje kresne noči. Janez Krstnik je nadomestil staroslovenskega boga Kresnika,

zlatolasega in zlatoglavega božanstva s konjskimi uhlji. Juniju se je včasih reklo šentjanževca, nadvse zdravilni rastlini, ki zlato zacveti o kresu, pa se reče šentjanževka. Olju, ki ga zaradi preproste priprave mnogi delajo sami, da šentjanževka značilno rubinasto barvo.

Umetelni zapis priimka v urbarju za Polhov Gradec iz leta 1589: Štefan Janša, Steffan Jancher. Ta zapis kaže, da sta priimka Jančar in Janša različici istega priimka. Urbar hrani Arhiv Republike Slovenije (SI AS 1074/138)

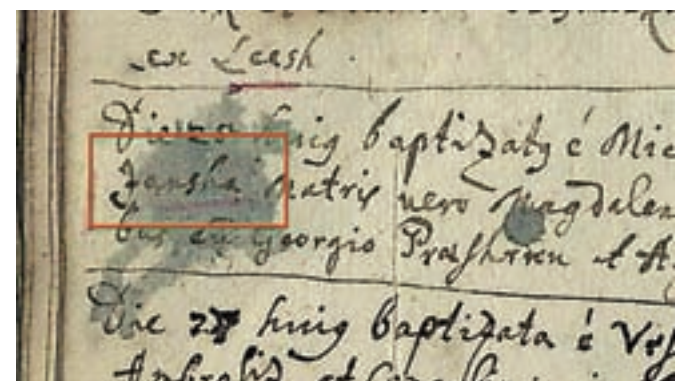
Učinkovito zdravi opekline in celi površinske rane.

Janez Krstnik je živel v puščavi in se hranil z medom in kobilicami. Bil je Jezusov bratranec, enkrat zamaknjen, kot se uradno reče. Poznamo ga kot »glas vpijočega v puščavi«, preroka, ki je spodbujal k spreobrnitvi. Jezusa je krstil v reki Jordan. Vladar Herod Antipa ga je dal zapreti v temnico in mu dal odsekati glavo, saj mu je Janez Krstnik očital, da je varal ženo. Zato ga včasih, bolj hudomušno,

imenujejo tudi Janez brez glave.

Iz imena Janez imamo veliko izpeljank. Ivan je najpogostejša. Zelo priljubljeno ime je bilo tudi Janč. Iz te različice je nastal tudi priimek Janša. Enako je nastal priimek Jančar. Izpeljanki priimkov Janša in Jančar sta Jančič ali Janšič.

Ime Janez je tipično slovensko in ga v taki obliki drugi narodi ne poznajo. Oni imajo Johne, Johanne, Givoannije in Juane. Ime je izvorno hebrejsko, Jehohanan ali okrajšano Johanan. Prvi s tem imenom je bil veliki duhovnik v templju v Jeruzalemu leta 410 pr. Kr. Kot vsa judovska imena ima svoj pomen: Bog je milostljiv. Pisano z veliko, Bog, saj ne gre za kakega Peruna. Janez je nastal na podlagi latinske različice Ioannes. V južni in vzhodni Sloveniji je bolj kot Janez uveljavljen Ivan, ki pa je nastal iz grške različice. Janez je bolj kranjski, zato upravičeno rečemo tudi kranjski Janez.

Ena od najstarejših omemb priimka Janša v matičnih knjigah na Gorenjskem je v župniji Radovljica. V Hrašah se je 25. septembra 1672 rodil Mihael Janša, stric čebelarja Antona. Knjigo hrani Nadškofjski arhiv Ljubljana (K 1667-1680 Radovljica, str. 124)

Osebnost ime Janč, Janš ali Janša najdemo večkrat omenjeno že v srednjem veku. V Proseku pri Trstu je leta 1498 živel kajzar Janše Hlača (Janse Chlatscha), v Šembidu ali današnjemu Podnanosu pa leto kasneje Janše Koppatin (Janse Koppatin).

Janša je kranjski priimek, ki ima dvoje samostojnih gnezd, notranjsko in gorenjsko. Eno je v okolici Žirovnice, drugo v Po(lho)grajskem hribovju. Dva najbolj znana nosilca

priimka, čebelar Anton Janša in predsednik vlade Janez Janša, sta prvi iz gorenjskega, drugi iz notranjskega gnezda. Vseh 330 nosilcev priimka Janša je bržkone v sorodu bodisi z enim bodisi z drugim. Število ljudi s tem priimkom rahlo raste. Drugod na svetu priimka Janša ne najdemo, razen ducat Čehov in Čehinj. Slednje se pišejo po staroslovenski navadi z žensko končnico: Janšova.

(Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

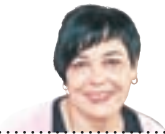
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**.

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Glede zadeve, za katero mislite, da je že zaključena, dobite informacije, ki vas pripeljejo do cilja, v katerega ne verjame več. V tem tednu vam bo uspelo najti čas, da se spočijete in naredite načrt za dopust. Končno se vse dobro reši.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Če boste hoteli uresničiti svoje želje na ljubezenskem področju, boste morali hitro spremeniti svojo taktiko. Vse preveč delujete v ozadju, namesto da bi se postavili v ospredje. Dopust bo potekal po načrtu in še bolje, brez skrbi.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Izčrpali boste vso svojo delovno energijo in cel teden preživeli v upanju na čimprejšnji dopust. A kaj, ko dobro veste, da je pred vami še veliko dela in da so naloge, ki so odvisne samo od vas. V pomoč vam bo dobra volja prijatelja.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Nov poslovni začetek vam bo dal veliko energije, tako da boste lahko tudi stare, ničlikokrat preložene zadeve spravili na svoje mesto. Končno pride do vas sporočilo, ki ga že nekaj časa pričakujete. Vsebina vam bo dala veliko misliti.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
V naslednjih dneh boste izkoristili čisto vse ugodnosti, ki vam bodo ponujene. Marsikaj se vam bo spremenilo na bolje, v ljubezensko življenje pa vam vstopi oseba, ki bo ključnega pomena za vašo prihodnost. Pogum velja.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
Že sama misel, da bi se odpravili stran od vsega, vam bo odnesla vso slabo voljo. Si predstavljate, kakšno veselje bi si naredili, če bi samo misel tudi realizirali. Poskusiti ni greh, možnosti pa se bodo tudi pokazale. Četrtek bo vaš dan.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**
Vreme bo na vas precej vplivalo, zato bo vaše počutje v naslednjem tednu precej nestabilno. Svoja čustva in občutke boste skrivali pred drugimi, čeprav to nikakor ni dobro zdravilo. Nekdo, od kogar tega ne pričakujete, vam bo stal ob strani.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
Način življenja in vaše razmišljanje – vse se vam bo postavilo na glavo. Veliko stvari bo dobilo nov smisel, saj boste videli z drugačnimi očmi. Vse, kar je črno, se bo spremenilo v belo, vse, kar je slabega, bo postalo dobro. Pred vami je sreča.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Že kar nekaj časa ste se otepal družbe z izgovorom, da nimate časa. Tokrat vam to ne bo uspelo. Navsezadnje se boste imeli še kar lepo. Lepo presenečenje pa vas čaka tudi pri financah, saj boste dobili darilo v obliki denarja.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Spomnili se boste starih prijateljev in jih tudi poiskali. Prav čutili boste potrebo po zabavi in sproščenem smehu. Tako sprostitev bi si lahko privoščili večkrat, saj ste na splošno preveč obremenjeni. V ljubezni pričakujte dobre spremembe.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Kar nekaj dni boste premišljevali o tem, ali ima vse, kar počnete, sploh kakšen smisel ali ne. Iskali boste odgovore na različna vprašanja, ki jih seveda ne morete dobiti. Črne misli vam še ob pravem trenutku prežene nekdo, ki vas ima resnično rad.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
Zaradi majhne pozornosti boste dobili val energije. Močnejši ste, kot si mislite, a vseeno tudi vi vsake toliko časa potrebujete potrditev ali spodbudo. Čustvena negotovost bo minila in kmalu boste našli to, kar si želite in nestrpnost iščete.

TA JE DOBRA

S tovornjakom skozi Slovenijo

Mujo pelje tovornjak skozi Slovenijo, ko ga na dolenski avtocesti ustavi policija.
»Ne dela vam zadnji desni smernik,« mu reče policist.
Mujo stopi iz tovornjaka, gleda okrog in se čudi.
»Gospod, ne dela vam zadnji smernik,« ponovi policist.
Mujo še kar vidno začuden postopa okrog tovornjaka.
Policist zdaj že vidno nervozen: »Smernik vam ne dela, gospod, smernik!«
Mujo naenkrat: »Mah pusti ti smernik, gledam, kam je šla prikolica.«

Barvanje oken

Šef gradbenega podjetja pošlje Pepeta, naj prebarva nekaj oken stare hiše, ki jo obnavljajo.
Pepo hitro in natančno opravi delo ter se oglasi pri šefu:
»A moram prebarvati tudi okenske okvire?«

Facebook

Kaj dela ruski pes na Facebooku?
Lajka.

Je že s kom hodila?

Fant vpraša svoje dekle: »A si ti že s kom hodila pred menoj?«
»Nisem. Vsi so imeli avto,« odgovori dekle.

Nasprotno od smeha

Učiteljica vpraša učence v sedmem razredu: »Ali ve kdo, kaj je nasprotje od smeha?«
»Jaz vem, učiteljica. To je seks,« se takoj oglasi Lukec.
»Kako to misliš, Lukec?«
»Enostavno smeh je 'ha, ha, ha', seks je pa 'ah, ah, ah'.«

LAŽJI SUDOKU

2	4	5	3			8	
1		2			3		4
	6	3	4		8	2	
		6			1	9	7
8				2			3
4	7	5			6		
		4	1		5	7	3
7		1			2		9
	3			6	9		4

Rešitev:

1	7	8	6	9	2	5	3
6	9	5	2	7	1	8	4
2	8	4	1	3	9	6	7
8	1	2	5	6	7	3	9
6	5	7	1	9	8	2	4
4	7	1	9	6	1	8	3
2	6	1	5	8	9	4	7
7	6	1	5	8	9	4	3
5	1	2	8	4	6	9	7
7	4	9	6	2	1	8	3
9	8	6	1	5	2	7	4
3	6	9	2	7	8	4	1
8	1	2	5	6	7	3	9
1	5	7	6	9	4	8	2
7	6	1	5	8	9	4	3

TEŽJI SUDOKU

5			7		6			4
	7		9	2	4			5
		2		1		6		
	4						6	
		8				7		
	3							1
		5		4		8		
	8		6	9	2		3	
1			5		8			6

Rešitev:

9	7	8	6	9	2	5	3	1
5	6	1	2	5	9	7	8	4
2	8	9	1	3	4	6	7	5
8	1	2	5	7	1	3	9	6
6	7	1	9	2	8	5	6	4
6	9	5	4	8	1	7	2	3
7	8	9	5	1	6	2	3	4
1	5	6	7	6	9	4	8	2
7	2	6	9	4	1	5	3	8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Ni res, da voda nima okusa

Tako so z okušanjem vzorcev različnih vodnih izvirov in vodovodov ugotavljali obiskovalci Festivala pitne vode, ki so ga pripravili v Kamniku – vse s poudarkom na pomenu ohranjanja pitne vode.

JASNA PALADIN

Kamnik – Zanimiv in zdaj že tradicionalni dogodek, ki je tudi letos pritegnil veliko ljudi, je del projekta Mreža vodnih poti Kamniško-Savinjskih Alp. Ta povezuje štiri LAS-e: LAS Srce Slovenije, LAS Gorenjska košarica, LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline in LAS Železna Kapla, prav vsak od njih pa bo v prihodnjih tednih v svojih občinah pripravil podobne festivale. Prvi v dolgem nizu je bil letos kamniški.

Organizatorji iz LAS-a, Občine Kamnik in Jamarskega kluba Kamnik so obiskovalcem ponudili vodo iz sedmih različnih izvirov oziroma vodovodov s Kamniškega, to so izvir Malega izvirka, vodovodna voda v Godiču, voda iz vrtine v Potoku, izvir Kraljevega studenca, izvir v dolini Konjske, vodovodna voda iz Volčjega Potoka in živa voda iz Tunjic. Obiskovalci so

Okušanje hladne izvirske vode na kamniškem Glavnem trgu se je v vročem dopoldnevu še posebno prileglo.

dobili kozarček in pokusili vseh sedem vzorcev, nato pa izpolnili anketni list in zapisali svoja opažanja. Izpolnjenih anketnih listov se je na dosedanjih festivalih nabralo že več kot tisoč. »Te anketne liste bomo analizirali in z ugotovitvami skušali prepričati javnost, da voda iz različnih izvirov ima različen okus. Analize pravijo, da so vse vode pitne, torej

zdravstveno neoporečne, a sploh v zadnjem času se vedno bolj uveljavlja prepričanje, da voda brez okusa ne obstaja, vse imajo neki specifičen okus; večinoma na to vplivajo minerali, pa tudi podlaga, po kateri teče voda. Zelo pogosto se zgodi, da kdo ob okušanju zatrdi – pa saj to vodo pa poznam,« nam je povedal Rajko Slapnik iz Jamarskega

kluba Kamnik in nadaljeval: »Izviri sicer niso nič novega, ljudje so jih poznali in uporabljali že od nekdaj, a z vodovodnim sistemom smo nanje kar malo pozabili – vse do sedaj, ko se ljudje vedno bolj zavedajo, kako pomembna je neoporečna pitna voda. Naše analize namreč kažejo, da se je kakovost marsikje v zadnjih petih letih močno poslabšala. Naša želja za prihodnost je, da bi povezali dobre izvire med seboj, da bi lahko vodo okušali tam, kjer privre na plano, čeprav si seveda ne želimo množičnosti, saj prav ta kakovost pitne vode najbolj ogroža.« Analize meritev na izviri, ki jih kamniški jamarji opravljajo že nekaj let, namreč kažejo, da se je izvirska voda v zadnjih petih letih marsikje močno poslabšala.

S projektom tako želijo predvsem poudarjati pomen ohranjanja pitne vode in vplivati na zavest o skrbi za vodo kot naravno dobrino.

Čestitke za uspehe

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kljub zahtevnim okoliščinam zaradi epidemije covid-19 je 244 kranjskih osnovnošolcev in srednješolcev izstopalo s svojimi dosežki. Med njimi je 125 učencev, ki so z odličnim uspehom izdelali vseh devet razredov, 68 dijakov, ki so bili odlični v vseh štirih letih srednje šole, in 51 tako imenovanih prebojnikov, ki so na državnih ali mednarodnih tekmovanjih iz znanja oziroma pri mladinskem raziskovalnem delu dosegli zavirljive rezultate. Na Mestni občini Kranj so jim čestitali virtualno v okviru projekta Brihte Kranja, ob koncu

šolskega leta pa jih bodo obdarili s knjigo, mladinsko kriminalko Smrdljivc avtorja Roka Bohinca. »Dokazali ste, da se znate prilagoditi najzahtevnejšim okoliščinam. Pa ne samo to. V težkih razmerah ste bili nadpovprečni. Zato si vsak od vas zasluži priznanje. Ohranite ta zagon. Pilitte svoje sposobnosti in odkrivajte nova znanja. Bodite še naprej radovedni, raziskujte, berite, opazujte svet okrog sebe.« je v video čestitki uspešne mlade Kranjčane nagovoril župan Matjaž Rakovec. Sicer pa v kranjski občini, skupaj s partnerji uspešno izvajajo projekt TIP – Talenti, Inovativnost, Podjetnost.

Bodite ponosni na svoje znanje

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – »Biti odličnih vseh devet let ni šala. Pokazali ste, da ste pridni, da imate glavo na pravem mestu; in recite v mojem imenu hvala tudi staršem, starim staršem oziroma vsem tistim, ki vas podpirajo znotraj družine. Bodite ponosni na svoje

znanje, kot županu pa mi je dragoceno tudi to, da niste zakopani samo v zvezke in knjige, ampak uspešni tudi na področju športa, kulture, v društvih ...« je na nedavnem sprejemu 23 učencev, uspešnih vseh devet let osnovnega šolanja, dejal župan Občine Tržič Borut Sajovic in se zahvalil tudi

ravnateljem, celotnemu kolektivu za odlično opravljeno delo. Župan je učencem podelil županovo petico, priznanje in praktično darilo, vstopnico za Gorenjsko plažo. Na OŠ Tržič so županovo petico prejeli Venko Bajazet, Sebastjan Bernard, Tjaša Kumlanc, Jakob Žefran, Zala Knaflič, Ajda Gramc,

Maj Soklič, Matic Soklič in Maja Meglič. Na OŠ Križci so jo prejeli Aljaž Erman, Sara Leban, Tea Meglič, Jakob Snedic, Urban Bizjak in Nejc Šmon, na OŠ Bistrica pa Meta Mencej, Tina Stritih, Klara Šlibar, Žan Mladenovski, Nuša Polajnar, Alja Štular, Neja Bijelić in Klemen Aljančič.

Najuspešnejše učence treh tržičkih osnovnih šol in njihove ravnateljce sta sprejela župan Borut Sajovic in v. d. direktorja občinske uprave Klemen Srna. / Foto: Primož Pičulin

Priznanja gorenjskima pivovarjema

ALEŠ SENOŽETNIK

Žalec – Pred dnevi je v Žalcu potekal dogodek Naj pivo Slovenije 2021, na katerem je Zbornica kmetijskih

in živilskih podjetij pri Gospodarski zbornici Slovenije 19 pivom podelila priznanje in znak odlične kakovosti. Tri so šla tudi na Gorenjsko. Ekološka kmetija Šlibar

iz Tržiča ju je prejela za pivo Bock pivo Franz Josef in bio pivo Amber Lager, kamniška pivovarna Maister pa za pivo Vega. Novinarji in ljubitelji piva so izbrali najljubše

pivo, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije pa je v sodelovanju z Državnim izpitnim centrom podelil 13 nacionalnih poklicnih kvalifikacij pivovar/pivovarka.

KAMERAT
FESTIVAL DELAVSKEGA FILMA HRASTNIK

od 1. do 3. julija 2021
Hrastnik

www.kamerat.org

Gorenjski Glas

59. ČIPKARSKI DNEVI V ŽELEZNIKIH
59th LACE DAYS

»EVROPSKA MESTA ZA MLADE – MLADI ZA MESTO«

23. - 29. 6. 2021

www.td-zelezniki.si

Sofinancirano iz programa Evropske unije „Evropa za državljane“.

Čipka dežele Kranjske
Železniki, Zori, Gorenjsko vas

Darilo bodo skrbno uporabljali Na poti z novim vozičkom

V okviru dobredelnega projekta T-2 ♥ življenje, ki letos poteka v sodelovanju z društvom Slojenčki, so Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo (BGP) Kranj in Splošni bolnišnici Jesenice pred nekaj dnevi slovesno predali donacijo – naprave za fototerapijo novorojenčkov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj, Jesenice – Z najsodobnejšo fotolučko BL70 (in dodatno opremo, tudi kame-ro) bodo v obeh bolnišnicah lahko še bolje oskrbeli novorojenčke z zlatenico in poskrbeli za njihovo nadaljnje zdravljenje.

Vodja službe za neonatologijo v BGP Kranj Andreja Cerkvenc Škafar, dr. med., spec. pediatrije, je povedala, da za varno in kakovostno obravnavo novorojencev poleg znanja potrebujejo tudi najsodobnejše aparature, in se zahvalila za darilo. Kot je pomenila, je zgodnje odkrivanje zlatenice pomembno za uspešnost zdravljenja in razvoj otroka, najpogostejša oblika zdravljenja pa je fototerapija oziroma obsevanje novorojenčka z modro svetlobo. Zahvali za donacijo se pridružuje tudi strokovna direktorica v SB Jesenice Anja Jovanovič Kunstelj, dr. med. Kot dodaja: »Prednost naprave BL70 je predvsem v tem, da novorojenček med fototerapijo ni

Slovesna predaja donacije najprej v BGP Kranj (na sliki), zatem še v SB Jesenice

ločen od mamice, kar je v prvih dneh njegovega življenja izjemnega pomena. Celotni tim ginekološko-porodniške službe pri skrbi za takšnega novorojenčka mami svetuje in pomaga.»

Družba T-2 je v okviru projekta T-2 ♥ življenje eden največjih podpornikov letošnje dobredelne akcije. »Izziv so skupaj z nami tudi letos sprejeli naši poslovni partnerji, ki so se takoj odzvali

klicu k dobroti, za kar se jim iskreno zahvaljujem, prav tako tudi sodelavcem in T-2 naročnikom, ki nas pri tem podpirajo. Nova naprava simbolno odraža ljubezen do življenja in staršem prinaša upanje k hitrejši in boljši zdravstveni oskrbi njihovih novorojenčkov,« je poudaril Gregor Štampohar, član poslovanja družbe T-2, zadolžen za področje prodaje in marketinga.

Predaje donacije je v imenu društva Slojenčki udeležila koordinatorka akcije Andreja Verovšek. »Ta donacija je v zadnjih petih letih največja enkratna donacija, pri kateri sodeluje društvo Slojenčki. Posebno pomembna je, ker vključuje vseh 14 slovenskih porodnišnic, ne glede na njihovo velikost in kraj. Tako vsem slovenskim novorojenčkom in staršem prinaša enake pogoje za zdravljenje.«

Škofjeločan Miha Nardoni je bil presenečen nad hitrim odzivom, saj je s pomočjo darovalcev lahko kupil nov elektromotorni invalidski voziček.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – »Vsakih pet let zamenjam svoj invalidski voziček, ki se v tem času iztroši, imam pa tudi pravico do menjave. Strošek je kar velik, dvanajst tisoč evrov in razliko v ceni, kar pomeni šest tisoč evrov, moram plačati. Tako sem konec lanskega leta za pomoč obrnil na župana Tineta Radinjo in Stanka Livka, ki ima računovodski servis. Oba sta naredila lepo promocijo in denar se je začel hitro nabirati. Po

stroške. Kot mladi upokojenec z vozičkom naredi veliko kilometrov.

»Rad bi se zahvalil vsem, ki so pomagali, čeprav vseh ne poznam po imenu,« pravi Miha Nardoni, ki je zadnja dva tedna že dobro preizkusil novo pridobitev. »Nov voziček je sicer malenkost ožji in zato malo manj stabilen, ima krtačne motorje ter tri hidravlike. Z njim lahko grem v trgovino in sežem po polici. Lahko grem na bankomat in sem bolj samostojen. Je pa malce poča-

Miha Nardoni je za pomoč zelo hvaležen škofjeloškemu županu Tinetu Radinji in Stanku Livku, ki sta se prav tako razveselila nove Mihove pridobitve.

Zbiranje sredstev za šolske potrebščine

Kranj – Slovenska karitas vabi k darovanju v dobrodelni akciji Otroci nas potrebujejo, ki je namenjena zbiranju denarnih sredstev za pomoč 12 tisoč socialno ogroženim otrokom s šolskimi potrebščinami. Darovati je možno z nakazilom na transakcijski račun Slovenske karitas SI56 0214 0001 5556 761 (sklic: SI 00 362, namen: Otroci nas potrebujejo), poslanim SMS-sporočilom s ključno besedo ZVEZEK5 na 1919, s čimer posameznik pripeva pet evrov, in s položnicami, ki so na voljo tudi po župnijah, poleg tega pa je možno v papirnicah Office&More in galanterijah Bags&More do konca julija za en evro kupiti in darovati kakovosten zvezek. Ob tem na Karitas že zbirajo prošnje socialno ogroženih družin, ki jim bodo avgusta razdelili zbrane potrebščine in sredstva. »Neposredna pomoč bo realizirana v obliki paketov šolskih potrebščin ali v obliki bonov oziroma naročilnic za nakup delovnih zvezkov in šolskih potrebščin,« so sporočili s Karitas. V lanskii akciji Otroci nas potrebujejo so zbrali skoraj 184 tisoč evrov, sicer pa je skupna pomoč s šolskimi potrebščinami in pomoč pri plačilu položnic za šolo lani v celotni mreži Karitas presežala 341 tisoč evrov.

Novi urnik testiranja v Kranju, v Škofji Loki vabijo

Kranj – V kranjskem Globusu bodo od ponedeljka naprej brezplačno testiranje s hitrimi antigenski testi na koronavirus izvajali po drugačnem urniku kot doslej: ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih med 7. in 11. uro, ob četrtekih pa med 12. in 16. uro, so sporočili z Mestne občine Kranj. Danes testiranje izvajajo še po starem: od 9. do 12. ure in med 13. in 16. uro. Testiranje je mogoče opraviti tudi v Šenčurju v domu krajanov in Kliniki Fabjan, v Cerkljah v nekdanji trgovini Julija in v Naklem v Domu Janeza Filipiča. Urniki so na voljo na spletnih straneh navedenih občin. Cepljenje proti covidu-19 v vojašnici v Kranju poteka tekoče, nanj pa se je mogoče prijaviti s spletnim obrazcem ali s klicem na cepilni telefon. Več informacij je na voljo na spletni strani ZD Kranj. V Zdravstvenem domu Škofja Loka pa danes znova vabijo na cepljenje brez predhodne najave. Potekalo bo med 11. in 13. uro v Turistično-informacijskem centru v starem Petrolu. Na voljo bodo tri cepiva: Janssen, Pfizer in AstraZeneca. Vabijo tudi bivalce drugih gorenjskih občin, ki ne želijo čakati na naslednje termine v svojih krajih.

memben prispevek sem dobil tudi od Območne enote Rdečega križa Škofja Loka in podjetja Polycrom, tako da je bil odziv res fenomenalen. V enem mesecu smo že presežli polovico končnega cilja, po novem letu pa sem prosil, da zapremo račun, saj je bilo na njem toliko denarja, kot sem ga potreboval,« je povedal Miha Nardoni, ki je vedno vesel pomoči, saj bi brez nje težko zmožel vse

snejši od prejšnjega. Zato pa na eno polnjenje lahko naredim nekaj več kilometrov kot prej. Na teden naredim med 120 in 150 kilometrov. Največ kilometrov naredim na relacijo Škofja Loka–Trata, saj stanujem na Trati. Včasih se peljem po polju tudi do Šenčurja,« pravi Miha Nardoni, ki bo letos star štirideset let, invalid brez obeh nog in ene roke pa je že od rojstva.

Končuje se še eno posebno šolsko leto

Kranj – Danes se zaključuje še eno posebno šolsko leto, saj so se učenci in dijaki polovico šolskega leta preživeli doma in se šolali na daljavo. V gorenjski regiji bo danes šolanje končalo 19.951 osnovnošolcev in okrog sedem tisoč dijakov. Vsi, ki nimajo popravnih izpitov, bodo tako lahko uživali v resnično zasluženih počitnicah po šolskem letu, ki je po opozorilih učiteljev in strokovnjakov poglobilo razlike med bolj in manj uspešnimi učenci pa tudi socialne razlike, saj vsi niso imeli enakih pogojev za izobraževanje od doma. Letošnje šolsko leto je prineslo tudi več psiholoških stisk pri učencih in dijakih, zato bodo počitnice priložnost, da si naberejo novih moči.

Praznik Občine Škofja Loka

Škofja Loka – Leta 973, 30. junija, je bila v darilni listini cesarja Otona II. prvič omenjena Škofja Loka kot Loka. Tako je ta dan postal praznik občine, letos pa bosta slavnostna akademija s podelitvijo priznanj in slavnostni večerni koncert na dvorišču Škofjeloškega gradu (v primeru dežja pa v Sokolskem domu) potekala jutri, 25. junija, z začetkom ob 20. uri.

vremenska napoved

Prevladovalo bo sončno vreme. Zvečer je predvsem v gorskem svetu možna kašna nevihta. Vročina bo postopoma popuščala.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK ☀️
17/32 °C

PETEK ☀️⚡️
17/30 °C

SOBOTA ☀️⚡️
16/28 °C

